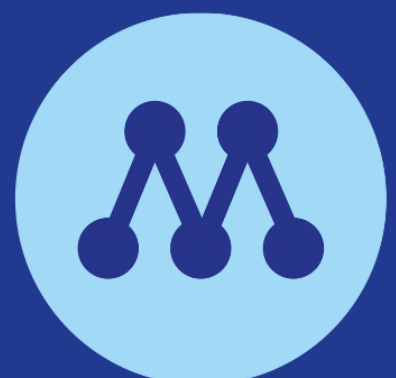

**MODERATERNAS FÖRSLAG
TILL SUNDBYBERGS
STADS BUDGET FÖR 2024.
MED PLAN FÖR 2025-2030**

En rättvis budget som prioriterar Sundbybergs invånare.

Sundbyberg är en fantastisk plats att bo och leva på, en stad med urbana storstadsmiljöer ett stenkast från sköna grönområden. Där nationalromantisk hundraårig arkitektur står bredvid modern och spännande bebyggelse. Ett starkt föreningsliv, med lokala näringsidkare som funnits i staden under lång tid innebär en stark gemenskap. Men Sundbyberg kan bättre. Med stadens optimala läge vad gäller närhet till hela Stockholmsregionen, kollektivtrafik i världsklass och högkvalificerad arbetskraft borde Sundbyberg ligga i topp vad gäller företagsklimat, och i botten vad gäller arbetslöshet. Men så är inte fallet. Sundbyberg behöver en ny politik, för jobben och företagen. En rättvis politik, där ansträngning lönar sig och där jobb alltid går före bidrag. Där alla får chansen.

Sundbyberg förtjänar en långsiktigt hållbar ekonomisk politik

Sundbyberg stads ekonomi är i djup oordning. En lyxfällan-politik har drivits för länge, där kostnader skjuts över på våra framtida generationer. Engångsintäkter från till exempel markförsäljning och utdelning från stadens bolagskoncern har använts för att täcka upp underskotten. Moderaterna har länge förordat ordning och reda i ekonomin, och i Moderaternas förslag till budget för 2024 budgeterar vi för ett överskott om 2 procent, samtidigt som återkommande kostnader i verksamheten enbart finansieras av återkommande intäkter.

Sundbybergarna förtjänar en rättvis ekonomisk politik.

Moderaterna är Sundbybergs invånarparti, och denna budget ligger helt i linje med det. Genom en skattesänkning på 10 öre och sänkning av boendeparkeringsavgiften med 50 kr underlättar vi för familjer som har det tufft ekonomiskt. Vi sänker också skatten 2025 och 2026. Sammantaget innebär detta en skattesänkning på totalt 35 öre under mandatperioden. Genom att prioritera kärnverksamheterna, skola, förskola och äldreomsorg, och prioritera ned övrig verksamhet, säkerställer vi att varje skattekrona går dit den gör störst skillnad.

Sundbybergs ungdomar förtjänar en politik som satsar på skolan

Sundbybergs skolor måste bli bättre, kunskapsnivåerna och behörigheten i stadens skolor måste öka. Moderaterna kan och vill göra Sundbybergs skolor till Sveriges bästa. Genom en lokal kunskapslinje, där kunskap står i centrum skapar vi möjligheter för stadens ungdomar att få en rättvis start i livet. Vi vill ge alla stadens elever en rättvis chans att uppnå sina drömmar och nå sina mål, det gör vi genom trygga skolor, med kunskap i centrum och med bra lärare. För 2024 budgeterar vi för en historisk satsning på skolan och förskolan. Totalt anslås 17,5 mnkr specifikt till höjda lärarlöner, främst i högstadiet. 15 mnkr satsas särskilt på att minska stöket och öka studieron i klassrummen. 15,2 mnkr satsas för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

Sundbybergarna förtjänar en effektiv och verkningsfull miljö- och klimatpolitik.

Sundbyberg ska dra sitt strå till stacken för att motverka klimatförändringarna. Genom effektiva och verkansfulla åtgärder säkrar vi att stadens utsläpp närmar sig Parisavtalets mål om global uppvärmning. Genom innovativa lösningar, tillsammans med en effektiv politik minskar vi stadens utsläpp, skyddar den biologiska mångfalden och rustar Sundbyberg för svårare väderförhållanden. För 2024 budgeteras 30 mnkr för gröna investeringar. Det rör sig exempelvis om isolering av fastigheter för att minska uppvärmningskostnaden, installation av solceller på våra fastigheter eller investeringar i laddinfrastruktur för elbilar.

Klimatpolitiken i denna budget läggs om. Allt för länge har Sundbybergspolitikerna försökt tvinga människor till omställning genom förbud och påbud. Vi menar att politikens jobb är att möjliggöra omställning och klimatnytta, inte att tvinga fram den. En klimatpolitik utan folkligt stöd är dömd att misslyckas. Vi står på klimatets, och Sundbybergarnas sida.

Styrning

Vision 2030 – Sundbyberg växer med dig!

Visionen beskriver vad Sundbyberg står för och är ett sätt att förena invånare, näringsliv, föreningsliv och anställda i staden för att gemensamt forma kommunens framtid. Den är ledstjärnan för Sundbybergs utveckling. Visionen berättar hur Sundbyberg ska vara i framtiden och anger hela stadens långsiktiga riktning.

Hela stadens styrning utgår från visionen, vilket innebär att alla verksamheter i staden har i uppdrag att på sitt sätt bidra till visionen genom sitt arbete.

Kommunfullmäktiges budget

Budgeten är överordnad och styrande för alla verksamheter och är stadens viktigaste styrdokument. Perspektivet är sjuårigt, men med fokus på de första tre åren.

Kommunfullmäktige (KF) beslutar utifrån politisk vilja, omvärldsbevakning och nulägesanalys, stadens hållbarhetsprogram och vision om mål, indikatorer, uppdrag och ekonomiska ramar för stadens nämnder, hel- och delägda bolag, kommunalförbund och stiftelser.

Nämndernas budgetramar och investeringsramar anger den nettobudget som nämnderna har inför nästkommande år.

Bolagens budget upprättas utifrån verksamhetens kända och förväntade förutsättningar, för att genomföra de uppdrag och uppnå de mål och avkastningskrav som ägaren beslutat.

Verkställighet

När kommunfullmäktige har beslutat om budget sker ett arbete inom nämnder och styrelser i helägda bolag med att bryta ned och verkställa de mål och uppdrag som tilldelats nämnden eller bolaget i budget. I samband med nämndens verksamhetsplanering ska även målvärden för nämndens obligatoriska indikatorer fastställas. Enligt stadens styrmodell sker arbetet utifrån det kommunala grunduppdraget och de utvecklingsinriktade övergripande mål som kommunfullmäktige beslutar om. Genom arbetet med intern kontroll säkerställer nämnder och styrelser kvaliteten i det kommunala grunduppdraget.

Organisation

Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ som har det yttersta ansvaret för ekonomin och verksamhetens inriktning. Verksamhet bedrivs i nämnder, hel- och delägda bolag, kommunalförbund och stiftelser. Respektive organ ansvarar för att inom den ram som kommunfullmäktige beslutat, driva verksamheten under verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar i alla stora och övergripande frågor som rör Sundbyberg, bland annat om mål och budget.

Kommunfullmäktiges sammansättning av folkvalda politiker bestäms vart fjärde år genom allmänt val. Sundbybergs kommunfullmäktige består efter valet 2022 av 61 ledamöter som representeras av åtta partier. Mandatfördelningen för perioden 2023–2026 är enligt följande: Socialdemokraterna (19 mandat), Moderaterna (14 mandat), Vänsterpartiet (8 mandat), Sverigedemokraterna (6 mandat), Centerpartiet (4 mandat), Liberalerna (4 mandat), Miljöpartiet de gröna (3 mandat) och Kristdemokraterna (3 mandat).

Kommunstyrelsen har liksom övriga nämnder uppdrag enligt reglemente. Enligt kommunallagen har också kommunstyrelsen en särställning och ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och ska se till att den kommunala verksamheten bedrivs enligt kommunens vision, strategiska mål och vad fullmäktige i övrigt har beslutat. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsen	6
Grundskole- och gymnasienämnden	10
Social- och arbetsmarknadsnämnden	13
Förskolenämnden	15
Äldrenämnden	17
Kultur- och fritidsnämnden	20
Stadsmiljö- och trafiknämnden	22
Byggnads- och tillståndsnämnden	25
Koncernen Sundbybergs stadshus AB	27
Ekonomiska förutsättningar	28
Konjunkturläge	28
Finansiell analys	38
Ekonomiskt budgetantagande	39
Budgeterat resultat Intäkter och kostnader	40
Investeringar	43
Bilaga 1 – Verksamheternas grunduppdrag	47
Stadens nämnder	47
Kommunstyrelsen	47
Förskolenämnden	47
Grundskole- och gymnasienämnden	47
Kultur- och fritidsnämnden	47
Social- och arbetsmarknadsnämnden	48
Stadsmiljö- och trafiknämnden	48
Byggnads- och tillståndsnämnden	48
Äldrenämnden	48
Överförmyndarnämnden	49
Valnämnden	49
Stadens bolag	49
Sundbybergs stadshus AB	49
Fastighets AB Förvaltaren (publ)	49
Lokalfastigheter i Sundbyberg AB	49
Sundbyberg Avfall och Vatten AB	49
Sundbybergs stadsnätsbolag AB	50

Sundbybergs Bredband AB	50
Samägda och samverkande bolag och organisationer	50
Gemensamma familjerättsnämnden	50
Norrenergi AB	50
Söderhalls Renhållningsverk AB	50
Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar	51
Bilaga 2 – Investeringsbudget	52

Kommunstyrelsen

Mål: Ordning och reda i ekonomin, ökad trygghet, tydligt näringslivs- och klimatfokus i alla stadens verksamheter och en hållbar exploateringstakt.

I en tid med hög inflation och stundande lågkonjunktur krävs en ansvarsfull ekonomisk politik.

Sundbyberg stads ekonomi är i djup oordning. En lyxfällan-politik där kostnader skjuts över på våra framtida generationer har allt för länge drivits. Engångsintäkter från till exempel markförsäljning och utdelning från stadens bolagskoncern har använts för att täcka upp återkommande kostnader. Moderaterna har länge förordat ordning och reda i ekonomin, och i Moderaternas förslag till budget för 2024 budgeterar vi för ett överskott om 2 procent, samtidigt som återkommande kostnader i verksamheten enbart finansieras av återkommande intäkter.

Sundbybergs ekonomi kräver en politik som tar ansvar. De skattekrönor som betalas in till kommunen ska alltid användas på bästa sätt. Stadens finanser måste grundligt ses över, med bättre kostnadskontroll och effektivitet för varje spenderad krona för att ge invånare i Sundbyberg så mycket värde för pengarna som möjligt. Målet är att se till att stadens återkommande kostnader matchas av återkommande intäkter. Genom att följa en sådan metodik kan kommunen säkerställa en hållbar ekonomisk grund för framtida investeringsprojekt och en balanserad och hållbar kostnadsutveckling.

Sundbybergs kommunalskatt är för hög, därför ska den sänkas. I en svår privatekonomisk situation är detta nödvändigt, stadens invånare ska aldrig

behöva välja mellan att betala hemtjänstavgiften eller elräkningen. I denna budget sänks skatten med 10 öre per 100 intjänade kronor samtidigt som vi gör viktiga satsningar på skolan.

En kostnadsfokuserad översyn av stadens politiska nämndsorganisation och den administrativa strukturen är också av central betydelse. Detta kommer att hjälpa till att identifiera möjligheter till effektivisering och minska onödiga kostnader. Effektivitet i stadens verksamheter som princip är en viktig rättvisefråga, den som arbetar och betalar skatt ska garanteras mesta möjliga verksamhet per inbetalad skattekrona.

För att öka tryggheten i Sundbyberg krävs ett omfattande trygghetspaket. Ett trygghetscentrum i Hallonbergen ska implementeras för att effektivt hantera trygghetsrelaterade frågor och vara tillgänglig för medborgarna. Det kommer fungera som en samordningspunkt för olika aktörer, inklusive polis, ordningsvakter, nattvandrare, och socialtjänst. Genom införandet av en väktarjour med syfte att bistå vid situationer med störningar och otrygghet tillsammans med en ansökan om ett LOV3-område att genomföras. Stadens belysning ska utformas på trygghetsfrämjande vis och lysa upp dåligt belysta platser. Dessutom ska trygghetskameror implementeras på nödvändiga platser för en effektivare brottsbekämpning.

Sundbybergs stad finns till för invånarna och näringsidkare, inte tvärt om. Stadens

näringsliv behöver en politik som sätter deras behov i centrum där åtgärder som främjar konkurrenskraften ska genomföras. Sundbyberg ska bli en av Sveriges bästa kommuner vad gäller företagande och kommunens inställning till företag. Genom ett näringslivspaket som främjar konkurrens och tillväxt skapar vi möjligheter för en växande stad med jobb och företagande.

Staden har ett stort ansvar i att förbättra miljön och klimatet. Solceller ska installeras på lämpliga kommunala tak för att öka produktionen av förnybar el. Hållbarhetskrav kommer att integreras i upphandlingsprocessen för att främja hållbara lösningar. Digitalisering kommer att kombineras med klimatsmarta alternativ för att minska miljöpåverkan. Naturreservaten kommer att bevaras och åtgärder kommer att vidtas för att motverka nedskräpning vid återvinningsstationer. Det ska ske ett gediget saneringsarbete i Bällstaån, som i

längden möjliggör för bad i stadsnära läge. En viktig del i att göra Sundbyberg till en modernare och roligare plats för invånarna.

Staden behöver en klimatanpassningsplan, som tar höjd för hur staden påverkas av klimatförändringarna, och hur staden kan agera för att motverka klimatförändringarna. För att skapa en mer hållbar och klimatanpassad stad genomförs flera viktiga åtgärder. Åtgärder som genomförs ska samtidigt som de löser klimatfrågan, även säkerställa att vi gör det lättare för stadens invånare att leva sina liv, inte försvåra för dem. Vi står på klimatets, och Sundbybergarnas sida.

Sundbyberg har under många år vuxit, det är bra för stadens utveckling. Men vi måste också prioritera detaljplanearbete bättre och möjliggöra för småskalig mänsklig bebyggelse genom gröna stadsradhus och trevlig stadsbild.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

Ekonomi och organisation:

- Göra en kostnadsfokuserad översyn av stadens politiska nämndsorganisation samt tillhörande administration.
- Skatten sänks med 10 öre per intjänade 100 kronor.
- Stärka robustheten och kommunens motståndskraft ur ett totalförsvarsperspektiv.
- Ge invånare anstånd för betalning av kommunala avgifter.

Trygghetspaket:

- Inrätta ett trygghetscentrum i Hallonbergen där bland andra polis, ordningsvakter, nattvandrare, grannsamverkan, socialtjänst, räddningstjänst och avhoppjour kan samordna sitt trygghetsskapande arbete och ha kontakt med medborgare.
- Inrätta en väktarjour som är behjälplig vid stök och otrygghet.
- Genomför en ansökan om ett så kallat LOV3- område, för att ordningsvakter utöver polisen medverkar till att upprätthålla allmän ordning i våra utsatta områden.
- Genomför fler trygghetsdialoger i Hallonbergen och Rissne för att ge alla invånare en chans att vara med och påverka.
- Säkerställ god belysning på gångstråk och på andra dåligt upplysta platser i staden, såsom Rissne, Hallonbergen och runt Lötsjön samt utöka belysning på allmänna brottsutsatta platser, i dialog med boende.
- Trygghetskameror ska komplettera fler poliser genom att skapa

trygghet och ge möjlighet att klara upp fler brott.

- Bistå med utökat stöd till nattvandrare och grannsamverkan och se till att bilar finns att låna av staden för detta ändamål.
- Utveckla en 24-timmarsgaranti mot klotter, skadegörelse och nedskräpning. Invånare ska kunna lita på att staden håller vad den lovar.
- Driv på för återöppnande av polisstationen i Rissne.

Näringslivspaket:

- Inför en modell för kommunal utmaningsrätt, där fristående aktörer får möjlighet att matcha befintlig kommunal service till lägre kostnad.
- Gör det enklare för lokala företag att vara med i stadens upphandlingar.
- Genomför en utbildning för samtliga medarbetare i staden angående hur vi bemöter medborgare och företag.
- Skapa ett kontaktcenter i staden med ansvar för all kommunikation, från tillståndsfrågor till felanmälningar och nyetableringar.
- Inför kommunala tjänstegarantier. Staden ska hålla vad den lovar, annars ska tillståndsavgiften skrivas ned till 0 kronor.
- Staden ska tillåta uteserveringar året runt.
- Möjliggör för så kallad "Microcatering".

Miljö och klimat:

- Öka kommunens egenproducerade förnybara el. På alla kommunala tak där solceller bedöms lönsamt ska solceller etableras.
- Implementera tydligare hållbarhetskrav i stadens upphandlingsförfarande.
- Bevara och utveckla stadens grönområden och parker. Stärk den biologiska mångfalden i hela Sundbyberg.
- Nedskräpning vid stadens återvinningstationer ska åtgärdas inom maximalt 12 Timmar.
- Ta fram en klimatanpassningsplan för staden.

Stadsutveckling:

- Prioritera småskalig bebyggelse såsom radhus, parhus, villor och kedjehus i Sundbybergs stadsbild.
- Prioritera stadsutvecklingen i Hallonbergen för att säkra investeringar i nya bostäder och mer service.
- Fasa skyndsamt ut stadens baracker.
- Inför politisk prioritering av detaljplaner.
- Genomför en fastighetsöversyn för att säkra tillgångar som sedan investeras i nya skolor och förskolor.

Grundskole- och gymnasienämnden

Mål: Alla elever ska nå kunskapsmålen i alla årskurser. Ökad närvaro och trygghet i klassrummen.

Sundbybergs skolor ska och har alla möjligheter till att vara bland Sveriges bästa. Alla elever, oavsett bakgrund ska uppnå kunskapskraven i samtliga årskurser. Skolan är en viktig mötesplats där barn och ungdomar får definiera sig själva och skapa nya möten. Skolan utgör själva ryggraden i vårt samhälle och utgör det mest kraftfulla verktyget för att främja tillväxt, säkra våra ungdomars framtid och på så sätt långsikt säkerställa finansieringen av vår välfärd. Vi vet att en gymnasieexamen är det den bästa försäkringen mot att bli kriminell.

Sundbybergs kommunala skolor rankas tredje sämst i Stockholms län utifrån gymnasiebehörighet, samtidigt som att de privata utförarna av skolor ligger i toppskiktet av densamma. Det är uppenbart att det finns ett stort kunskapsproblem och jämlikhetsproblem mellan huvudmän i Sundbybergs skolor. Vi behöver öka arbetsron i klassrummen, lärare vittnar om hot och stök i och kring skolan. Detta kan inte accepteras. Baracker måste bort från stadens skolor, om det inte är ordning utanför klassrummet, blir det inte heller det i detsamma. Lokalfrågan måste därför lösas, inga baracklösningar ska finnas i Sundbyberg. Duvboskolan ska renoveras och högstadiedelen permanentas i närområdet, dock inte på befintlig skolgård.

Skolans centrala uppdrag är kunskapsförmedling. Vi vill renodla skolans uppdrag till att fokusera på det som vetenskapligt bevisats vara det bästa för inläring och resultat. Att implementera en faktabaserad kunskapsstrategi som fokuserar på att förmedla kunskap inom kärnämnen kommer bidra till att Sundbybergs skolor blir de bästa i Sverige.

I skolan börjar allt med läraren, vi tillför därför medel i undervisningsdelen i skolpengen för högstadiet, för att säkerställa att skolor kan anställa och behålla välbetalda, behöriga, erfarna och långvariga lärare. Mer lärarledd undervisning är livsviktigt för de elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven, genom att minimera administration renodlar vi kunskapsuppdraget.

Genom att erbjuda högkvalitativ utbildning för våra elever investerar vi i framtiden. Genom att sätta höga standarder och erbjuda resurser och stöd där det behövs, stärker vi måluppfyllelsen i varje årskurs. En Alla ska med-reform införs så att ingen hamnar efter tidigt, lovskola erbjudas för elever som inte uppnått kunskapsmålen i kärnämnen.

Alla elever, föräldrar och skolor ska teckna ett ansvarsavtal, som tydliggör vilka skyldigheter och rättigheter eleverna har, tillsammans med vilka förväntningar som sätts på lärare, rektorer och föräldrar. Syftet är att förbättra arbetsmiljön för personal och skapa så bra förutsättningar som möjligt för eleven att tillgodogöra sig kunskap. Detta avtal ska även tydliggöra vilka disciplinära konsekvenser handlingar har, exempelvis kvarsittning och avstängning. Stöket i skolorna måste bort.

Alla lär sig inte på samma sätt, och det ställer krav på olika utbildningsformer. Staden ska ha fortsatt positiv inställning till profilklasser, där näringsliv och staden gemensamt kan säkerställa morgondagens kompetensförsörjning inom nischade områden. Till exempel skulle det kunna finnas en specialiserad klimat-inriktning inom naturvetenskap eller finans-profil inom ekonomi. Alla kan inte bli akademiker. Möjligheter att specialisera sig inom studieförberedande och

akademiska ämnen måste kompletteras med möjligheter som snabbt leder till jobb. Staden ska jobba med relevanta aktörer inom fordonstillverkning och verkstäder som finns här för att få upp attraktiviteten och att eleverna ser att det finns en tydlig brygga mellan skola och yrkesliv.

En bra skolgång handlar inte enbart om kvalitet på utbildningen. Skolan ska präglas av goda resultat, men även av gott mående. Den psykiska ohälsan bland ungdomar måste tas på allvar. Elevhälsan ska säkerställa låga trösklar för att ta kontakt, minskad stigmatisering och ökad tillgänglighet. Alla elever ska alltid känna att det finns någon som lyssnar och hjälper.

Ytterligare en aspekt av det ökande problemet med psykisk ohälsa inom skola är arbetsro. Staden ska fortsätta arbeta aktivt med trygghet och arbetsro, det lokalt anpassade arbetet mot mobbning ska utvecklas och med fortsatt fokus på ordningsregler, rastvaktsystem och låga trösklar för kommunikation med

vårdnadshavare. Ingen elev ska behöva byta skola på grund av otrygghet, vid omplacering av elever ska det aldrig vara den som blivit utsatt som ska byta skola.

Att ha godkänt i samtliga ämnen är den bästa garanten att inte hamna i utanförskap. Staden ska ta fram en handlingsplan med förebyggande insatser för att tidigt snappa upp antisocialt beteende, som kan leda till att elever hamnar i gängens klor. Nämnden ska fortsätta samarbeta med socialtjänst och skolan kring problematisk frånvaro. Elever med hög frånvaro ska tidigt snappas upp och få hjälp. I detta arbete ska även en handlingsplan för att öka skolnärvaro införas.

Vid nybyggnation och renovering av skollokaler ska staden alltid utgå från ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Detsamma gäller inom befintlig verksamhet. Till exempel ska inköp av skolmat ske klimatsmart och närproducerat, engångsartiklar fasas ut och biologisk mångfald tas i beaktning vid exploatering.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- En kunskapsstrategi ska inrättas med fokus på en skola med kunskapsförmedling i centrum samt att tidigt identifiera behov och ge insatser för att möta behoven.
- Höj undervisningsdelen i skolpengen för högstadiet, för att säkerställa att skolor kan anställa och behålla välbetalda, behöriga och erfarna lärare.
- Minska den administrativa bördan för lärare genom att vikta de statliga resurserna för lärarassistenter åt exempelvis heltidsmentor.
- Inrätta ett ansvarsavtal mellan elev, föräldrar och personal, för att synliggöra alla involverade parter ansvar för elevernas framgångsrika skolgång.
- Gör elevhälsan mer tillgänglig och effektivisera elevhälsans tid på skolor, sänk trösklar för besök.
- Tillse ökad samverkan mellan socialsekreterare och lärare för att i förebyggande syfte stötta elever och familjer.
- Inför en handlingsplan för att öka skolnärvaron hos hemmasittare och att förebygga antisocialt beteende.
- Renovera Duvboskolans befintliga lokaler och tillgodose ytterligare skolplatser i närområdet.
- Utred införandet av en gräns på antal dagars väntetid innan en elev får kontakt med elevhälsan.
- Inrätta en bred parlamentarisk skolkommision med syfte att skapa långsiktighet i lokalförsörjningen för skolor och förskolor.
- Grundskole- och gymnasienämndens ansvarsområden ska flyttas till en gemensam utbildningsnämnd dit samtliga utbildningsrelaterade frågor behandlas.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Mål: Minskat utanförskap och korta vägar till jobb.

Sundbyberg borde ha lägst arbetslöshet i Sverige. Här finns alla möjligheter till framgång med ett starkt näringsliv, Sveriges bästa tillgång till kommunikationer och direkt närhet till hela stockholmsregionen. Generation efter generation fastnar dock idag i utanförskap och passivitet. Det är dags för en ny jobbpolitik där fler jobb växer fram för alla de Sundbybergare som idag inte får chansen att ta sig in på arbetsmarknaden. Arbetslinjens återinförande är nödvändigt för Sundbybergs ekonomi, och stadens invånare förtjänar en arbetsmarknadspolitik som är värd namnet. Sedan Moderaterna senast styrde staden har andel bidragsförsörjda ökat med 20 procent samtidigt som arbetslösheten ökar och närmar sig sverigemedel. Den nedåtgående trenden måste brytas. Arbete ska alltid löna sig framför att gå på bidrag. Alla som kan ska ha ett jobb att gå till, genom ett tydligt fokus på individens möjligheter minskar vi utanförskap i Sundbyberg. Vi måste ge fler chansen.

Forskning visar att det finns långsiktiga positiva effekter med heltidsaktivering och en sund arbetsmarknad. Eftersom utanförskap ofta går i arv, innebär det att det finns många positiva effekter som kommer av detta. I stället för att ärva ett utanförskap visar forskningen att det leder till en ärvd arbetslinje. Det innebär att generationer kommer att ta del av arbetet. Alla ska ges chansen att kunna försörja sig själv, bidra till det gemensamma och förverkliga sina drömmar.

Alla arbetslösa i Sundbyberg ska erbjudas en skraddarsydd plan från dag ett som ger förutsättningar att gå från bidrag till arbete. Kravställningen ska vara tydlig. Aktivt jobbsökande och deltagande i insatser som kortar vägen till jobb är en förutsättning för att få bidrag.

Välfärdsbrott ska fortsatt stävjas genom ett aktivt arbete för att säkerställa att stöd går till de som har rätt till det, inte till de som utnyttjar systemet. Ett fortsatt arbete mot felaktiga utbetalningar säkerställer att gemensamma medel hamnar hos de som är i behov av det. Inrätta en noll-vision för välfärdsbedrägerier.

Arbetet med att erbjuda SFI till föräldralediga och införandet av Rinkebymodellen ska fortsätta. Integration tar tid och de statsbidrag för ändamålet som staden får del av ska hanteras långsiktigt och ansvarsfullt inom nämnden. Sundbyberg ska samarbeta med föreningslivet och näringslivet för att snabbt introducera svenska språket och korta vägen till arbete.

Stadens arbete mot våld i nära relationer ska gå framåt, alla anställda med relevanta arbetsbeskrivningar ska få uppdaterad information och utbildning inom våld i nära relationer, såväl som hedersrelaterad problematik. Staden ska arbeta större och framför allt bredare i det förebyggande och motverkande arbetet för att förbättra åtgärderna efter att våldet har inträffat så att den våldsutsatta snabbare får kraft och självförtroende för att kunna leva ett stolt liv på egna ben.

Valfriheten ska öka i stadens utförarverksamheter, genom LOV och auktorisation, med utgångspunkt i kvalitet och effektivitet. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges större möjligheter till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden.

Stadens förebyggande insatser mot kriminalitet och utanförskap ska utvecklas och fördjupas. Ett gemensamt forum ska finnas där skola, socialtjänst och andra avdelningar i större utsträckning kan arbeta aktivt med unga som uttryckt en önskan om att lämna kriminella strukturer, exempelvis genom samordning och information kring polisens avhoppjour.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Återinför möjligheten för individer att välja privata utförare av vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser, för en individuellt anpassad plan från dag 1.
- Utveckla modellen med motprestation för bidrag för att inkludera fler, med självförsörjning som uttalat mål.
- Staden ska fortsätta ge stöd till personer som står utanför arbetsmarknaden, genom månadsvisa avstämningar ska personen redovisa sitt behov och få stöd i sitt sökande av arbete.
- Tillse ökad samverkan mellan socialsekreterare och lärare för att i förebyggande syfte stötta elever och familjer.
- Etablera ett nära samarbete med näringslivet för att kunna erbjuda praktikplatser.
- Säkerställ att fusk och felaktiga bidragsutbetalningar följs upp och polisanmäls.
- Utveckla stadens arbete mot våld i nära relationer och mot hedersrelaterat våld genom en reviderad handlingsplan.
- Ekonomiskt bistånd ska betalas ut till kvinnan i hushåll där det finns en.
- Inför hembesök, som utgår från Rinkebymodellen, i samband med biståndsutbetalning för att säkerställa behov.
- Möjliggör digital ansökan med automatiserad handläggning vilket påskyndar beslutsfasen.

Förskolenämnden

Mål: Alla barn ska känna sig trygga och sedda. De ska stimuleras till fortsatt kunskapsinläring, kunskaper i svenska och personlig utveckling.

Förskolan är ofta den första kommunala verksamhet som familjer kommer i kontakt med. Därför är det viktigt att alla känner barn sig trygga och sedda från första dagen. Stadens förskolor har för många tomma platser. En effektiv organisationsstruktur tillsammans med långsiktig planering skapar bättre arbetsmiljö och en tryggare förskola för barnen.

Oavsett bakgrund, förutsättningar och erfarenheter ska förskolan vara en plats där barn och unga möts på lika villkor. För att jämna ut skillnader i förutsättningar ska vi ge alla, inte minst de barn som fått en tuffare start, en chans att lyckas i framtiden. Få saker spelar större roll för detta än en bra skola. En bra skolgång börjar med en bra förskola.

Barns tidiga språkutveckling ska ha högsta prioritet i förskolan. Det är en nyckel till att senare lyckas i skolan och i livet. Höga krav bör ställas på förskolepersonalens språkkunskaper i svenska. Inga barn ska lämna förskolan utan att kunna prata flytande svenska. Karriärmöjligheter ska erbjudas för förskolepersonalen för att öka attraktiviteten och öka kvaliteten i verksamheten. Inom förskolan ska ett aktivt jämställdhetsarbete bedrivas och all förskolepersonal ska ges relevant utbildning om hedersförtryck och hur man går till väga när sådant märks.

Stadens utbud av fristående förskolor är för lågt, mindre än en fjärdedel av stadens unga som är inskrivna på en förskola går i fristående skola och pedagogisk omsorg. Genom att tillåta fler förskolor i privat regi, som konkurrensutsätter de kommunala förskolorna, bidrar vi till högre kvalitet och dessutom minskar risken för skattekollektivet vad gäller tomma platser. Forskning visar att möjligheten för föräldrar att själva välja förskola bidrar till högre kvalitet i samtliga verksamheter.

Föräldrar ska kunna lita på att alla förskolor i Sundbyberg håller en hög kvalitet. När föräldrar lämnar förskolebarn på morgonen ska de alltid kännas tryggt vad gäller fysisk miljö, arbetsmiljö och pedagoger. Trygghet är något som alltid ska prägla förskoleverksamhet i Sundbyberg. Föräldrars rätt att välja förskola ska värnas. Det ska finnas mångfald i såväl driftsformer som pedagogisk inriktning i stadens utbud av förskoleverksamhet. Barn med särskilda behov ska prioriteras, och barnkonventionen ska beaktas i all verksamhet i staden.

Barngrupperna i förskolan ska bli mindre, detta bidrar till minskad stress och bättre arbetsmiljö för pedagoger, samtidigt som det bidrar till en trygghet för barnen. Vi vill därav införa en långsiktig plan, i syfte att minska barngrupper och förbättra arbetsmiljön.

Arbetet med att fasa ut baracker ska intensifieras under året.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Genomför en särskild satsning på språkförskola
- Ta fram en långsiktig plan för att minska barngruppernas storlekar.
- All förskolepersonal ska få uppdaterad kunskap om hedersrelaterat förtryck
- Stärk utbudet av privat förskoleverksamhet.
- Förskolenämndens ansvarsområden ska flyttas till en gemensam utbildningsnämnd dit samtliga utbildningsrelaterade frågor behandlas.

Äldrenämnden

Mål: Kvaliteten och valfriheten inom äldreomsorgen ska öka. Effektivare organisation utan tomställda boendeplatser.

Stadens äldreomsorg ska genomsyras av hög kvalitet, individanpassning och trygghet. Valfriheten inom äldreomsorgen är vital och ska utökas.

Sundbybergs äldreomsorg måste bli mer kostnadseffektiv, statistik utifrån strukturella förutsättningar visar att kostnaderna för stadens äldreomsorg är för höga. Samtidigt måste nöjdheten bland våra äldre öka. Staden ska leverera effektiv omsorg av hög kvalitet, till rätt kostnad. Det är orimligt att i en tid med tomma platser, nedskärningar och en svag ekonomi för nämnden gå med övertalighet i personal på stadens äldreboenden.

I Sundbybergs äldreomsorg ska man vårdas och åldras i trygghet och med värdighet. All äldreomsorgsverksamhet ska utgå från individen, genom en helhetssyn med fokus på den enskilde. Äldreomsorgen ska utmärkas av högt självbestämmande, integritet och respekt för individen där omsorgen anpassas efter och av den äldre själv.

Genom att konkurrensutsätta stadens kommunala äldreboenden bidrar vi med högre kvalitet, effektivare organisation och ökad nöjdhet i stadens äldreomsorg. Det minskar också skattekollektivets ekonomiska risk för tomma platser på särskilt boende. Därför ska bland annat Hallonhöjdens särskilda boende drivas i privat regi.

Svårbedömda demografiska prognoser och beslutsfattande som inte prioriterar har lett till att stadens äldreboenden har många tomställda platser. Det måste

motverkas genom en övergripande plan som ser över antal platser, boenden och långsiktiga prognoser. Vi efterlyser en övergripande plan avseende boendeformer riktade till stadens äldre samt en nulägesanalys av äldrenämndens ekonomiska förutsättningar. Tomma platser på stadens boenden leder till kapitalförstöring och drabbar annan välfärd.

Vidare ska planering för personal ses över så korrekt antal anställda levererar bästa möjliga omsorg för stadens äldre. Effektiv schemaläggning ska bedrivas och övertalighet av personal motverkas. Vid fastighetsskötsel ska huvudregel vara att tid som är till för de äldre aldrig tas i anspråk. Därför bör det organiseras så att personal inom verksamheten alltid i första hand ska vara med de boende.

Personalen i äldreomsorgen utför mycket viktiga uppgifter. Vi vill därför utreda införandet av en bonus till personal som stannar kvar i verksamheten efter pensionen. Detta kan bidra till att avhjälpa den kommande personalbristen inom äldreomsorgen. Det finns flera goda exempel på kommuner som agerar föredömen och redan genomfört detta. En särskild kontinuitetsbonus inom hemtjänsten ska införas för att premiera att våra äldre träffar så få olika individer som möjligt.

Individens inflytande ska alltid vara stort i stadens äldreomsorg. Vi välkomnar en mångfald av utövare, inte bara för att öka den viktiga valfriheten, utan även för att möta det växande behovet. Det krävs att

staden ställer höga krav oavsett vem som levererar omsorgen och oavsett driftform ska det alltid garanteras god kvalitet och kostnadseffektivitet.

Varje individ som under hela sitt liv har tagit ansvar och gjort sina livsval vill själva bestämma över sin vardag. Vi välkomnar därför en äldreomsorg driven av just självbestämmande. Med ökade inslag av möjligheter som leder till ytterligare värdigt åldrande. Med tillgång till Wi-Fi, möjlighet för teammöten med anhöriga är små saker som sätter guldkant på vardagen. Dessutom motverkar det problem med ofrivillig ensamhet. Till detta ska stadens äldre ha tillgång till stadens Träffpunkter där gemenskap, aktiviteter och viktiga personliga möten kan bli till. Äldre i Sundbybergs äldreomsorg ska få ett

värdigt åldrande, genom att tillåta vin till maten och snaps vid passande högtider bidrar vi med ytterligare glädje för stadens äldre.

Digitaliseringen bidrar med stora möjligheter att effektivisera stadens äldreomsorg. Till exempel kan staden genom integritetsfrämjande värmekameror möjliggöra tillsyn under natten blir säkrare och effektivare. Nämnden ska upprätta ett samarbete med civilsamhället och näringslivet för att skapa mötesplatser. Genom att få komma ut i stadens liv bidrar det med bra kunskaper för föreningar som vill ta ansvar för stadens äldre. Dessutom får omsorgstagare möjlighet att träffa nya människor och få nya upplevelser, något som är viktigt för de äldre.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Säkerställ att omsorgspersonalen kan förstå, tala, läsa och skriva svenska.
- Värna valfriheten – alla kommuninvånare ska ha rätt att välja äldreboende och hemtjänstutförare. Valet ska underlättas genom kvalitetsredovisning och utvärdering i ett digitalt verktyg. Samtliga utförare ska presenteras på stadens hemsida.
- Samarbeta med civilsamhälle och näringsliv för att skapa mötesplatser.
- Utveckla möjligheten till distansmöten med anhöriga i äldreomsorgen samt möjligheten för äldre att delta i Träffpunkternas aktiviteter på distans.
- Inför en kontinuitetsbonus inom hemtjänsten.
- Utred en bonus för att stanna kvar inom äldreomsorgen efter pensionsåldern. Utred hur fastighetsskötsel kan organiseras inom stadens äldreboenden så att omsorgspersonal får mer tid med omsorgstagarna
- Effektivisera verksamheten genom att utnyttja digitala hjälpmedel, exempelvis inom natt-tillsyn.
- Arbeta aktivt för att motverka välfärdsbrott inom äldreomsorgen.
- Fortsätt arbetet med att skapa utvecklings- och karriärmöjligheter för omsorgspersonal.
- Utveckla anhörigstödet.
- Staden ska undvika tomma platser på särskilt boende i egen regi samt öka tillgången till trygghetsboenden eller motsvarande, exempelvis genom en översyn av stadens lokalutnyttjande och antalet boenden i egen regi.
- Sätt guldkant på vardagen, vin till maten och snaps vid passande högtider.
- LOV-systemet inte ska vara begränsat till stadens geografiska plats.
- Hallonhöjdens särskilda boende ska drivas i privat regi.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål: Effektiv och bred kultur- och fritidsverksamhet.

Stadens kultur- och fritidsverksamhet ska vara effektiv, hålla hög kvalitet och vara till för alla. Stadens kultur och fritidsutbud har en viktig roll för invånare att lära sig något nytt och utvecklas som personer. Det har även en avgörande inverkan på hur invånarna och andra aktörer inom kommunen upplever den lokala miljön. Genom att främja levande föreningar, stärka vår kultur- och musikskola samt erbjuda ett omfattande utbud av idrott, blir Sundbyberg en central knutpunkt för kultur och fritid.

Sundbybergs kulturverksamhet är dock för kostsam. Stadens kostnad för kulturverksamhet är dubbelt så hög som i grannkommunen Solna. Effektiviseringar och prioriteringar måste genomföras för att friställa pengar till skolan.

En musik- och kulturskolepeng ska införas för att öka utbudet, valfriheten och tillgängligheten för musik- och kulturupplevelser i Sundbyberg. Till detta ska en fritidspeng införas, som möjliggör för föreningar anordna fritids med nischad inriktning, till exempel kan möjligheten för dans-, fotboll- eller hockey-fritids finnas. Dels så gör det att utbudet kommer att växa, vilket stärker valfriheten och föreningar har chans att bli en del av systemet genom auktorisation.

All kultur- och fritidsverksamhet som riktar sig till barn ska vara avgiftsfri. Vuxna ska betala för sig. Genom ett renodlat bidragssystem gör vi det tydligare för stadens föreningar vilka bidrag som finns att söka och vad de ska gå till. Vi vill se färre men tydligare bidragsformer. Förening och aktivitetsbidrag. Ateljéstödet ska avskaffas och ett generellt bidragstak införas. Pengar som frigörs läggs på skolan.

Riksrevisionens granskning visar att mycket av statsbidragen till Sveriges studieförbund går till annat än folkbildning. Vi menar att pengar som idag går till studieförbunden gör mer nytta inom grundskolan. Alla bidrag i Sundbyberg ska vara politiskt- ideologiskt obundna och fördelas rättvist i förhållande till antal kvinnliga respektive manliga utövare. Föreningar som får stöd av staden ska kunna redovisa sitt arbete med jämställdhet, antidiskriminering och mot toppning inom idrott, utan att begränsa föreningens självbestämmande mer än nödvändigt. Föreningar som bedriver kultur- och fritidsverksamhet ska ges möjlighet att söka ekonomisk ersättning för och utbildning i nattvandring. Detta skapar incitament för redan verksamma föreningar att verka som goda exempel som skapar trygghet i Sundbyberg.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Inför en musik- och kulturskolepeng för att öka utbudet av tillgängligheten till musik- och kulturskola för våra ungdomar.
- Vidmakthåll och utveckla dagens demokratikrav för att få hyra stadens lokaler och för att få föreningsbidrag.
- Sälj stadens fastighet på Gräddö.
- Ge ekonomiskt stöd och utbildning till föreningar som nattvandrar i Sundbyberg.
- Stadens lokalbestånd ska utgå från föreningarnas behov
- Avskaffa bidrag till studieförbund.
- Renodla bidragssystemet med en tydligare ansökningsprocess och inför ett bidragstak.
- Avskaffa ateljéstödet

Stadsmiljö- och trafiknämnden

Mål: Alla ska kunna bo och leva i staden hela livet, i en hållbar, trygg och snygg stadsmiljö.

Sundbyberg är Sveriges mest tätbefolkade kommun. Det ställer höga krav på att bevara och utveckla våra grönområden och varsamt hantera våra stadsmiljöer. Staden behöver vara kreativ och arbeta med innovativa lösningar för att öka de gröna inslagen i kommunen. Det är bra, både för miljön, klimatet och trivseln i staden.

Sundbybergs miljö- och klimatarbete har länge bedrivits på ett sätt som satt våra invånare i kläm. Inriktningen har varit att genom bestraffningar och förbud försöka få människor att ändra sina vanor. Det bästa exemplet, bland många, är försämringen av Enköpingsvägen. Det är en omänsklig politik som skapar motsättningar mellan klimatnytta och våra invånares möjlighet att få ihop vardagspusslet. En miljö- och klimatpolitik som skapar den typen av motsättningar är inte hållbar i längden. Här behövs en förändring.

Istället för straff och krångel ska staden erbjuda möjligheter och rättvisa. Det ska vara enkelt att göra rätt. Alla Sundbybergare ska få vara med på resan mot ett mer hållbart samhälle. Elbilen behövs, särskilt efter att vänstern fördyrat och dragit ner på kollektivtrafiken i länet.

Stadsmiljön är viktig ur flera aspekter. Dåligt planerade och oupplysta platser bidrar till otrygghet medan väl belysta gröna platser uppmanar till liv och rörelse och möten mellan människor.

För att bevara den biologiska mångfalden i staden kommer ekologisk kompensation att införas. Naturvärden som försvinner på en plats, exempelvis vid byggnation, ska

ersättas till mer än 100 procent på en annan plats. På det sättet kan vi säkerställa att det totala naturvärdet i kommunen inte minskar över tid. Detta är bra, både för miljön och trivseln i staden.

För att göra stadsmiljön mer levande och trivsam ska fler träd planteras i kommunens gatumiljö, och bilda boulevarder och alléer. Detta initiativ kommer inte bara att försköna stadsbilden utan även bidra till att förbättra luftkvaliteten, minska buller och skapa en trevligare och mer hälsosam miljö för invånarna. Vidare ska staden även tillåta uteserveringar året runt, inte bara på sommarhalvåret.

Stadens egenproducerade förnybara el ska öka. På alla kommunala tak där solceller bedöms lönsamt ska sådana anläggas. Stadens fortsatta arbete med hållbarhet är nödvändig för att vi ska kunna arbeta aktivt med att bevara stadsmiljön och förbättra stadens verksamheter med innovativa lösningar. Klimatsmarta lösningar med lågt koldioxidavtryck ska implementeras och en på sikt helt utsläppsfri fordonsflotta inom kommunens verksamheter ska införas.

För att främja hållbara transportalternativ och minska trycket på stadens gatuparkering kommer en differentierad boendeparkeringstaxa att införas mellan stadsdelarna. Taxan ska baseras på tillgänglighet till kollektivtrafik. Låg tillgång till kollektivtrafik medför lägre boendeparkeringskostnad. Högt tillgång till kollektivtrafik medför högre boendeparkeringskostnad. Detta är en

konkret åtgärd för att uppmuntra invånare att använda kollektivtrafik och andra miljövänliga transportalternativ genom ett rättvist och förutsägbart system. Utöver detta ska boendeparkeringskostnaden för individen sänkas med 6,67 procent under 2024 (motsvarar 50 kronor enligt dagens enhetliga boendeparkeringsstaxa). Syftet är att underlätta för familjer i detta tuffa ekonomiska läge.

En hållbar situation på stadens gator måste tillses. Enköpingsvägen ska åter bli tvåfilig, genom borttagandet av otydliga svängfiler och bussfiler som i dagsläget trafikeras av endast en ytterst liten andel bussar bidrar vi till ökad trafiksäkerhet och mindre köbildning. Sedan 1970 åker 150 000 färre bilar till och från Stockholms innerstad. Det har inte uppnåtts genom

plakatpolitik och förbud utan genom möjliggörandet av kostnadseffektiva och hållbara alternativ. Staden måste möjliggöra för invånare att välja den klimatsmarta vägen, inte tvinga dem att förändra sig genom försämringar.

Parkerade bilar ska i största möjliga mån bort från stadsrummet, samtidigt som stadens parkeringssystem ska vara rättvist. Boende i hus som färdigställdes efter den 1 augusti 2019 får idag inte tillgång till boendeparkering. Det är orättvist. Därför ska denna regel tas bort. Alla invånare ska behandlas lika. För lågt satta satt parkeringstal på kvartersmark ska åtgärdas för att få bort parkerade bilar från stadens gator.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Begränsa antalet investerings- och stadsmiljöprojekt, där viktiga projekt prioriteras.
- Ta fram en ny mobilitetsplan med högre p-tal och rätt till boendeparkering där det finns brist på parkering på kvartersmark.
- Öka takten i etableringen av laddstolpar.
- Tillskapa fler boendeparkeringsplatser i Stora Ursvik.
- Inför flexibla servicedagar.
- Satsningar för en säkrare yttre miljö, mer belysning, säkrare gångstråk och rensade parkmiljöer.
- Staden ska tillåta uteserveringar året runt.
- Avskaffa reglerna som gör att personer som bor i nybyggda hus inte får boendeparkering.
- Sänk boendeparkeringsavgiften med 50 kr.
- Återställ Enköpingsvägen och gör den säkrare. Vägsträckan ska vara tvåfilig och utan onödiga svängfiler.
- Den biologiska mångfalden i kommunen ska stärkas
- Inför tvingande regler kring ekologisk kompensation. Natur som tas i anspråk ska kompenseras på annan plats till mer än 100 procent
- Gör kommunens gatumiljö grönare genom att plantera fler träd.
- Inför differentierad boendeparkeringsstaxa mellan stadsdelar där tillgänglighet till kollektivtrafik bestämmer priset.

Byggnads- och tillståndsnämnden

Mål: Bidra till stadens fortsatta utveckling genom en professionell, effektiv, transparent och tydlig hantering av alla ärenden.

Sundbyberg har under en längre tid upplevt en betydande tillväxt och snabb stadsutveckling. Expansionen är en positiv indikator på stadens attraktivitet, och vi hälsar både privatpersoner och företag välkomna till Sveriges minsta kommun till ytan. Staden har dessutom alla förutsättningar för att bli ännu attraktivare, med ett starkt näringsliv, Sveriges bästa tillgång till kommunikationer och direkt närhet till Europas hetaste startup-stad borde vi ligga i topp i de årliga rankingarna som görs. Så är inte fallet i dag. Staden måste klättra i rankingarna och ytterligare stärka sin roll som en av landets mest attraktiva städer.

Den snabba tillväxten innebär att staden har höga krav ställda på sig när det gäller att stödja företag, privatpersoner och det civila samhället. Det är viktigt att staden arbetar för att underlätta etablering, verksamhet och långvarigt boende för alla invånare. Det kan uppnås genom att säkerställa att information och regler om tillstånd, ansökningar och prövningar är korrekt formulerade och lättillgängliga.

För att uppfylla dessa krav är det även nödvändigt att stadens myndighetsutövning är effektiv, professionell och rättssäker. Detta kommer att minska behovet av att ompröva ärenden i efterhand och säkerställa att kommunikationen gentemot näringsidkare och andra med ansökningsärenden är tydlig och effektiv.

Om det skulle uppstå förseningar från stadens sida i samband med dessa åtaganden ska ansökningsavgifterna sänkas till 0 kronor. Det är av stor vikt att staden kontinuerligt strävar efter att upprätthålla hög kvalitet i alla aspekter av sin tillväxt och utveckling.

Till detta måste staden utveckla sitt ansvar för att göra staden bättre att leva och verka i för unga. Det krävs ett roligare Sundbyberg. Genom att göra det enklare att få tillstånd att sälja alkohol och tobaksvaror, men samtidigt vara hård och direkt dra in tillstånd om regler och lagar bryts, ser vi till att Sundbyberg blir en plats för alla. Detta för att tobaksbutiker och affärer inte ska hamna i utdragna tillståndprocesser. Öppettider och serveringstillstånd borde krögare och näringsidkare bestämma mer om, inte politiker.

Under året ska följande uppdrag prioriteras:

- Säkerställa en tydlig och effektiv tillståndshantering, från början med ett tydligt ansökningsförfarande samt att uppföljning och hantering av ärenden är träffsäker och effektiv.
- Verksamheten ska vara självfinansierande och tydliga garantier ska ges i alla ansökningsförfaranden.
- Bygglovshantering ska digitaliseras för att underlätta vid bygglovsansökningar.
- Näringsidkare ska direkt få tillstånd att sälja alkohol och tobak, men vid eventuellt brott mot tillsynsregler direkt bli av med tillståndet.
- Tillåt krögare och restauranger fria serveringstider.
- Frågorna som sorterar under Byggnads- och tillståndsnämnden ska fördelas till adekvata organ inom staden för att effektivisera organisationen

Koncernen Sundbybergs stadshus AB

Mål: Samtliga bolag inom kommunkoncernen ska verka för att möta stadens behov av service på ett hållbart och kostnadseffektivt sätt.

Genom god kostnadskontroll och långsiktig planering säkerställer vi bolagskoncernens framtida finansiering. Stadens invånare är i längden bolagens ägare, och ska därför betraktas som det. Därför ska stadens hel- och delägda bolag vara lönsamma och vara till för att möta stadens behov av service på ett hållbart och kostnadseffektivt sätt. Stadens bolag ska vara långsiktigt lönsamma och bolagens medel ska användas på ett ansvarigt sätt.

Genom organisatoriska och redovisningskreativa sätt har styrande politiker använts sig av bolagen som en kommunal kassako, detta ska nu upphöra. Utdelning från bolagskoncernen ska endast användas för att finansiera investeringar, inte för att täcka budgethål i resultaträkningen. Servicen mot medborgare ska öka, avgiftshöjningar ska ske förutsägbart över en flerårsperiod och taxe- och hyresnivåer ska förändras på så sätt att de inte bidrar till en kostnadssmocka från ett år till ett annat.

Vi vill att människor ska få mer att säga till om i sin egen vardag. Med en större variation bland stadens boendeformer blir det enklare för invånarna att hitta ett hem som passar just dem. Vi tror på blandade boendeformer i alla stadsdelar. Därför ska ombildning erbjudas brett, framför allt där hyresrätten dominerar. Här är Sundbybergs kommunala bostadsbolag Fastighets AB Förvaltaren ett naturligt verktyg.

Förvaltaren ska förbättra servicen till sina hyresgäster. Bolagets kommunikation ska vara tydlig och relevant. Byggnaderna ska systematiskt energieffektiviseras. I samband med renoveringar ska hyresgäster fortsatt ges större möjlighet att ta ställning till olika nivåer, för att på så sätt lättare kunna påverka sin framtida hyreskostnad.

Förvaltaren har ett särskilt ansvar att tillhandahålla stadens verksamheter de lägenheter som krävs för sociala ändamål. Bolaget ska även ta ett aktivt ansvar för tryggheten i sina bostadsområden.

Följande uppdrag ska prioriteras för bolagskoncernen:

- Förvaltaren ska genom uppdaterade ägardirektiv möjliggöra ombildning.
- Förvaltaren ska lägga större fokus på en mångfald av boendeformer i alla stadsdelar.
- Förvaltarens hyresgäster ska vara nöjda i Stockholmsområdet.
- Koncernens byggnader ska systematiskt energieffektiviseras bland annat med stöd av stadens digitala infrastruktur.
- SAVAB ska tillsammans med staden tillse en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsplan för att säkra stadens framtida behov.
- Inför en central kommunkoncernövergripande IT-avdelning, under Sundbyberg stadshus AB.
- Koncernens bolag ska noggrant överväga höjning av taxor och avgifter med hänsyn till invånarna, givet den rådande samhällsekonomiska utvecklingen.

Ekonomiska förutsättningar

Konjunkturläge

Internationell utblick¹

Den globala ekonomin påverkas fortfarande av två stora störningar, pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Efterfrågechocken efter pandemin påverkar världsekonomin med de tydligaste avtrycken på arbetsmarknaden och inflationen. Den ekonomiska politiken har varit mycket expansiv fram tills inflationen blev påtaglig. Dessutom har kriget i Ukraina bidragit till brist på spannmål, rapsolja och många jordbruksvaror som brukar odlas i Ukraina samt högre råvarupriser. Detta har dämpat efterfrågan och startat den inflationsspiral som drabbat Europa. För att dämpa inflationen har centralbanker världen över höjt styrräntorna kraftigt 2022–2023. Det i sin tur påverkar hushållens konsumtion och produktionen i räntekänsliga sektorer, såsom bostäder, fordon och andra kapitalvaror. Styrräntorna väntas vara höga en bit in i 2024 för att motverka inflationen. Detta dämpar efterfrågan och tuffare villkor i bank- och försäkringssektorn fördyrar skulder för alla, inklusive offentlig sektor.

Global BNP väntas dämpas under kommande år och även om arbetslösheten fortfarande är låg börjar efterfrågan på arbetskraft dämpas. Europa drabbas fortfarande mer av utbudsstörningarna och tillväxten blir svagare här än i USA, särskilt 2023. Hemtagning av produktion från Kina, till följd av höjda tullar och andra handelshinder, leder till att den globala handeln försvagas mer än den globala BNP-tillväxten. Kinas ekonomiska bekymmer på hemmaplan (svag ekonomisk stimulans, svag inhemsk efterfrågan, finansiella risker kring fastighetssektorn samt hög skuldsättning hos lokala myndigheter) drabbar speciellt Tyskland hårt då Kina är en av Tysklands största handelspartners. Det tar tid för den globala ekonomin att anpassa sig till de högre prisnivåerna och räntorna. Global BNP växer svagare 2023–2024 men får mer fart därefter. Från våren 2024 till slutet av 2025 väntas styrräntorna sänkas i flera länder.

Sveriges ekonomi

Den lägre efterfrågan globalt påverkar Sveriges export negativt och därmed även investeringar inom industrin. Svensk ekonomi påverkas också mer än andra av den pågående inflationsbekämpningen, på grund av de höga hushållsskulderna och de korta räntebindningstiderna. Hushållens köpkraft, de disponibla inkomsterna i reala termer, minskar i år med 3 procent. Prisökningar och räntehöjningar påverkar dock alla sektorer i

¹ Källa allmän omvärldsbevakning samt SKR:s cirkulär och Ekonomirapport

ekonomin. Hushållens köp av investeringsvaror och bostäder har minskat väsentligt under

det senaste året vilket har slagit hårt mot bostadsbyggandet där antalet påbörjade lägenheter minskade med nästan 60 procent första halvåret jämfört samma period förra året.

Investeringarna 2024 väntas vara svaga när pågående investeringar klingar av och nya skjuts på framtiden.

Lägre inflation och mindre åtstramande penningpolitik bedöms öka hushållens köpkraft 2024. Finanspolitiken i budgetpropositionen för 2024 bidrar marginellt till detta, främst genom att hushåll med lägre inkomster och högre konsumtionsbenägenhet gynnas av skattesänkningar. Förväntade löneökningar kompenserar inte för hushållens kostnadsökningar. Hushållens konsumtion väntas dämpas ytterligare av att arbetsmarknaden förväntas vika. Anpassningen till högre priser och räntor kommer sannolikt att pågå flera år.

Även offentlig sektor påverkas av ränte- och inflationschocken, genom högre finansieringskostnader och priser men också via den försvagade sysselsättningen vilket påverkar skatteunderlaget. Både antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta kommer att behöva anpassas till den allt svagare produktionen. Enligt Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) prognos minskar BNP i år med 0,6 procent och ökar endast måttligt nästa år. När omvärldsekonomin repar sig 2025 och 2026 antas BNP-tillväxten bli högre.

Ett tecken på att arbetsmarknaden börjat anpassa sig till konjunkturförutsättningarna är att Statistiska centralbyråns (SCB:s) arbetskraftsundersökningar (AKU) nu visar att arbetslösheten slutat minska.

Däremot är sysselsättningen fortsatt hög. Sammantaget bedömer SKR att antalet sysselsatta kommer att minska några kvartal framöver men att det sker en återhämtning 2025–2027, dock inte tillbaka till dagens höga nivå för sysselsättningsgraden.

Arbetslösheten bedöms stiga under hela nästa år och toppa i slutet av 2024. Ökad medelarbetstid väntas motverka effekterna av de närmaste årens minskade sysselsättning. Löneavtalen lyfter löneökningstakten under 2023 men väntas stiga långsammare 2025–2027 och närma sig det historiska genomsnittet.

Inflationen drivs för närvarande framför allt av prisökningar på inhemska varor och tjänster. Pristrycket väntas falla i takt med att arbetsmarknaden börjar svikta, samtidigt som de lägre prisökningarna för insatsvarorna slutligen bör slå igenom i konsumentprisledet.

Inflationstakten väntas därför dämpas nästa år. Energipriserna, vilket bidrog starkt till inflationen under förra vintern, har just nu en dämpande effekt på svensk inflation fram till våren 2024. Denna vinter ser ut att gå mot en mer måttlig säsongsmässig prisuppgång utifrån en situation med välfyllda gaslager i Europa, en relativt låg och stabil utveckling av

terminspriserna på energi samt de stärkta förutsättningarna för kärnkraftsproduktion i Europa. Oljepriset, som idag är mycket högt, bedöms falla framöver, men en riskfaktor som blossat upp är utvecklingen i och runt Israel sedan Hamas storskaliga terrorattack mot Israel.

Tabell Nyckeltal för den svenska ekonomi, prognos

Nyckeltal för den svenska ekonomin, prognos					
Procentuell förändring om inte annat anges (aug-23)	2022	2023	2024	2025	2026
BNP*	2,8	-0,6	1,2	3,4	2,4
Sysselsättning, arbetade timmar*	2,3	2,4	-0,7	1,7	1,7
Timlön, nationalräkenskaperna	3,9	2,7	4,5	3,4	3,3
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,8	3,4	3,3
Relativ arbetslöshet, nivå	7,5	7,8	9,1	8,8	7,8
Konsumentpris, KPIF**	7,7	6,0	2,0	1,9	2,0
Konsumentpris, KPI	8,4	8,5	2,8	1,4	1,8
Skatteunderlag, prognos nominellt	6,2	4,7	3,8	5,0	4,8
Skatteunderlag, prognos reall	1,7	-2,0	0,1	4,7	2,5
Styrränta vid årets slut	2,5	4,0	2,5	2,0	1,8

*Kalenderkorrigerad utveckling. Procentuell förändring om inte annat anges

** KPI med fast ränta och konstant skatt

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet, vilket förklaras av både stigande löner och fler arbetade timmar i ekonomin. Det nominella skatteunderlaget prognostiseras öka med 3,8 procent 2024 och eventuellt lite ytterligare 2025. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner och regioner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Den reella ökningen av kommunernas skatteunderlag bedöms bli negativt 2023 på grund av den höga prisökningen för kommunernas kostnader. För 2024 är den reella ökningen 0,1% och betraktas som mycket låg. Inte förrän 2025 spår SKR att skatteunderlaget ökar igen i reella termer.

Sundbybergs utveckling

Staden har under flera år tidigare haft hög tillväxttakt. Staden bedömer dock att det allmänna prisläget och konjunkturen kommer leda till ett minskat byggande kommande år, vilket minskar behov av både infrastrukturinvesteringar och investeringar i förskolor och skolor. När antalet nyproducerade bostäder sjunker innebär det en lägre befolkningstillväxt. Tillväxttakten väntas mattas av och varierar mellan åren men ligger på i snitt 1,4 % under planperioden. Detta förutsätter utbyggnad av kommunal infrastruktur och service i samma takt.

Stadens ekonomiska utmaningar är fortsatt stora i budget för perioden 2024–2030. Svensk ekonomi går in i lågkonjunktur 2023. Det ekonomiska läget är osäkert, med ökande priser på varor samt räntehöjningar vilket sammantaget bidrar till hög inflation. I det kärva ekonomiska läget finns behov av att prioritera och hushålla med resurser utifrån kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och en osäker omvärld med osäkra prognoser som följd.

Kommunens skatteunderlag ökar i en svagare takt under planperioden vilket gör att kommunens kostnader måste följas nogsamt. Det nya pensionsavtalet för den kommunala sektorn ökar kostnaderna 2023 och 2024. Investeringsverksamheten i staden är fortsatt omfattande till följd av stadsutvecklingsprojekten och kan, om takten genomförs som planerat, att innebära omfattande upplåningsbehov vilket på grund av ränteläget snabbt har blivit mycket mer kostsamt. Därför bör andra former av finansiering sökas.

Stadens kostnader är höga i relation till de resurser som finns. Omställningsarbete med nya förändrade arbetssätt och effektiviseringar är därför nödvändigt för att möta både invånarnas behov och de ekonomiska resurser staden har. Det finns också ett behov av att utveckla stadens förmåga att planera och prioritera för en hållbar stadsutveckling.

För att åstadkomma detta krävs att staden utvecklar och stärker långsiktig styrning, ledning och en ökad samsyn inom kommunkoncernen. En tydligare gemensam riktning, struktur och samsyn behövs. Vidare behöver staden prioritera digital transformation som en förutsättning för att kunna leverera i välfärdsuppdraget.

Demografi och befolkningsutveckling

Det är en demografisk utmaning för Sverige att vi lever längre och blir allt äldre samtidigt som behovet av fortsatta investeringar är stort. Sundbyberg stads befolkningsstruktur avviker från riket i genomsnitt.

Befolkningsutveckling i Sverige²

Rikets befolkning växte med 0,7 procent 2022. Region Stockholms befolkningstillväxt var under 2022 1,02 procent, vilket var lägre än de senaste fem årens befolkningstillväxt men något högre än 2021.

Fram till år 2030 beräknas Sveriges folkmängd öka med drygt 400 000 till 10,9 miljoner, enligt SCB:s prognos. Av ökningen utgörs drygt 300 000 av att det invandrar fler än som utvandrar och 100 000 av att det föds fler än som avlider. Fler invandrare än utvandrare leder till fler utrikesfödda i befolkningen. År 2022 var 20 procent av Sveriges befolkning födda utomlands. Den andelen beräknas öka till 22 procent år 2030. Andelen är högre för storstadsregionerna och lägre på andra orter. Prognosen är mycket osäker och SCB påtalar att redan på kort sikt kan förändringar i samhället göra att förutsättningarna för prognosen förändras. I det avtal som ligger till grund för samarbetet mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna, det så kallade Tidöavtalet, finns flera förslag som, om och när de införs, kan få stor betydelse främst för antagandena om migration. Det är därför idag osäkert hur invandringen kommer se ut på kort och lång sikt samt även hur många av de som nu söker skydd i Sverige enligt massflyktsdirektivet som kommer välja att söka framtida uppehållstillstånd.

År 2022 föddes det lägsta antalet barn på 17 år. År 2030 är de barnen 8 år och har börjat skolan. Det ger ett lägre antal skolbarn än idag i varje årskull varefter de åldras. Antalet födda barn per kvinna antas minska de närmaste åren för att sedan öka och på längre sikt nå en högre nivå än 2022.

Andelen äldre än 80 år prognostiseras öka i Sverige från drygt 5 procent år 2022 till 7,4 procent 2030. Generellt sett ökar även snittåldern i befolkningen. År 2030 har dock pensionsåldern höjts från 65 år till 67 år vilket medför att de åldrar då många förväntas förvärvsarbeta förändras. Antalet i åldern 20–66 beräknas 2030 uppgå till 6 400 000, vilket är cirka 421 000 fler än i ålder 20–64 år 2022. Samtidigt ökar dessa åldersklassers andel av den totala folkmängden något. Andelen i åldern 20–64 är 56,5 procent 2022, år 2030 beräknas 58,5 procent vara i åldern 20–66 år.

Befolkningsutveckling i Sundbyberg

De senaste åren har befolkningstillväxten avtagit, men Sundbyberg stad växer fortfarande med fler nya invånare. Under 2020–2022 främst genom nyfödda. Utflyttningarna från staden har varit större än inflyttningen under dessa år. Under loppet av 2023 har detta ändrats till att utflyttningen minskar samtidigt som inflyttningen ligger kvar på högre nivå, vilket är positivt för stadens befolkningstillväxt. Befolkningsstrukturen (ålder på invånarna) i de nybyggda bostadsområdena liknar alltmer stadens övriga befolkning, det vill säga många

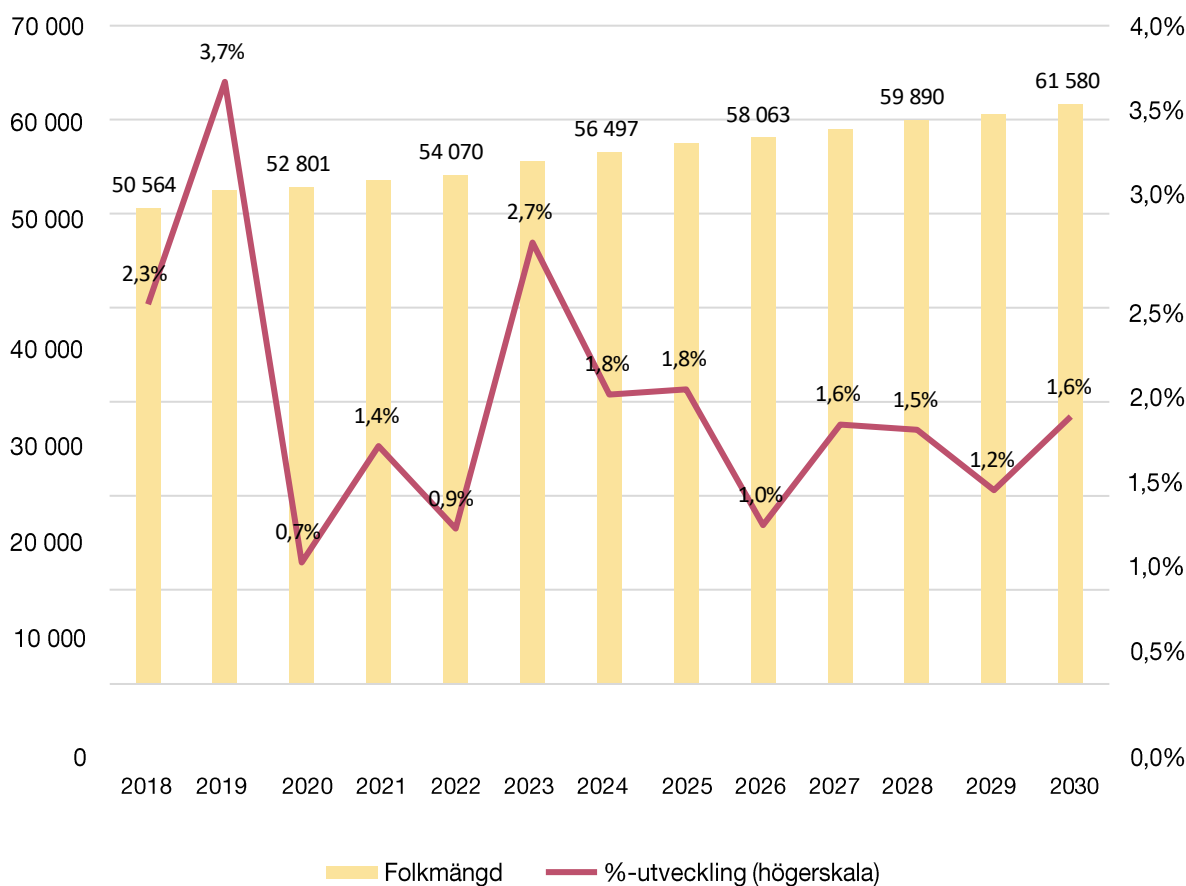
² SCB befolkningsframskrivning: Sveriges framtida befolkning 2023–2070 (SCB), <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/publikationer/sveriges-framtida-befolkning-2023-2070/>

invånare i åldrarna 25–40 år. Det innebär att tillväxten i de lägre åldrarna inte är så kraftig som tidigare. När befolkningens struktur förändras är det viktigt att prioritera vilken investering som ska genomföras och till vilken ambitionsnivå för att matcha invånarnas och kommunens behov på bästa sätt.

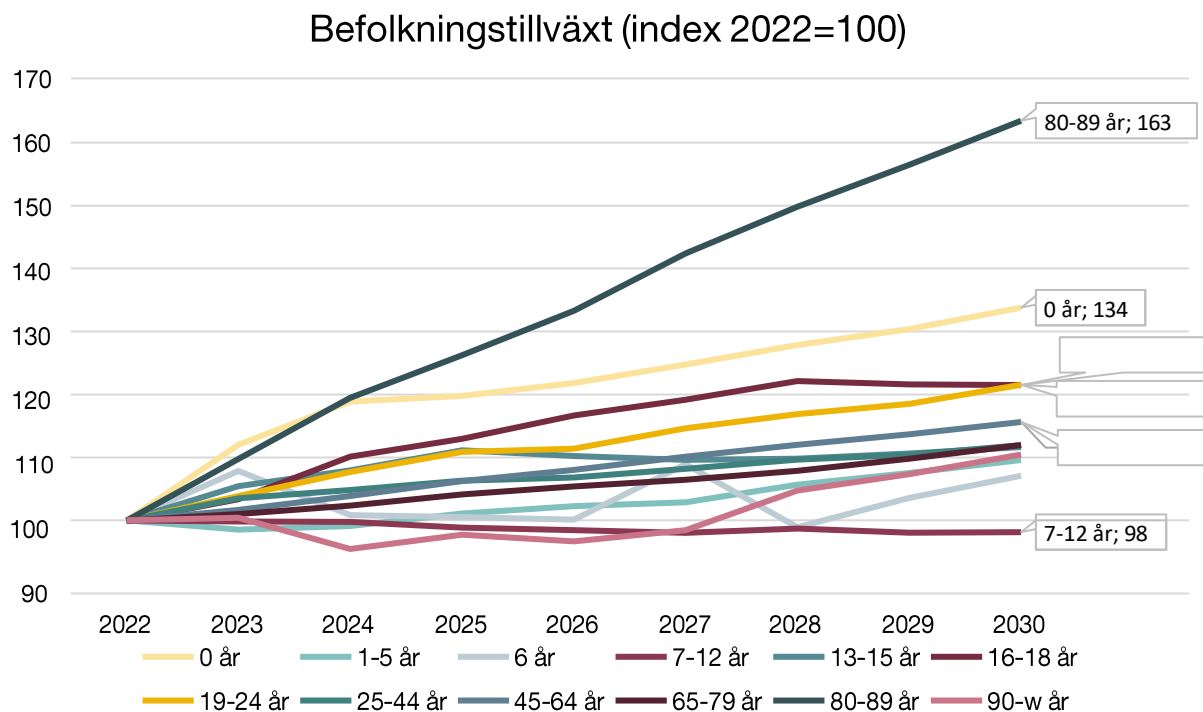
Den senaste befolkningsprognosen bygger på faktisk befolkning per halvåret 2023 och antaganden om en svagare bostadsmarknad framåt. Vid planperiodens slut prognostiseras 61 580 invånare bo i staden.

Ökningstakten varierar under planperioden. Den stora födelsegruppen kring 2008–2012 gör att invånarna i gymnasieålder ökar. Även om antalet äldre ökar så prognostiseras andelen 65 år och äldre vara mycket lägre än motsvarade för befolkningen i riket.

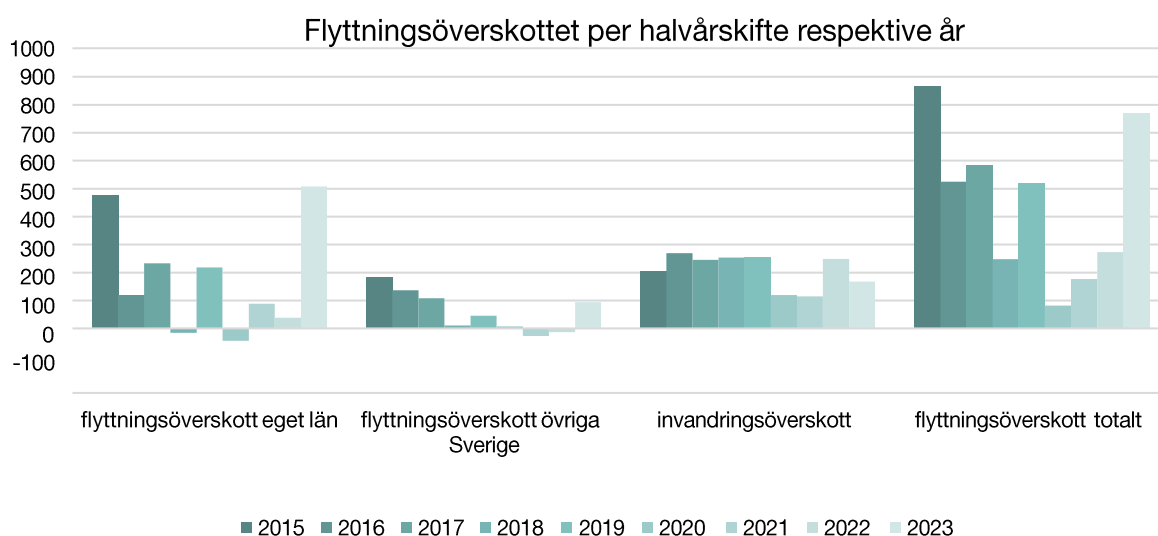
Diagrammet nedan beskriver faktiskt utfall per sista december 2022 och senaste befolkningsprognosen. Vid halvårsskiftet, per 2023-06-30, bodde 55 102 invånare i Sundbyberg stad.

Diagrammet nedan visar befolkningstillväxten i olika åldersgrupper i senaste befolkningsprognosen indexerat med 2022 som basår. Största ökningen sker i gruppen 80-89 år med 63 % ökning från 2022 års nivå.

Det osäkra ekonomiska läget och lägre disponibla inkomster för hushållen skapar oro på bostadsmarknaden. Det osäkra läget gör att staden antar betydligt färre nyproducerade bostäder under planperioden. Oron har också som effekt att bostadsmarknaden har stannat av under 2023 och att invånarna i högre utsträckning stannar kvar i kommunen. De senaste årens låga eller negativa flyttnetto (netto av inflyttning respektive utflyttning) mot egna länet och riket har nu förbytts till positiva siffror. Staden bedömer att detta är en tillfällig effekt av kredit- och bostadsmarknaden och att befolkningsutvecklingen måste följas noga under kommande år då den minskade utflyttningen troligen är tillfälligt uppskjuten.

Arbetsmarknad

Utvecklingen av andelen förvärvsarbetande är viktig för finansieringen av stadens verksamheter och välfärden. Fler arbetade timmar i ekonomin skapar resurser till staden. En stark lokal arbetsmarknad minskar kommunens kostnader för stödinsatser och skapar möjligheter för den enskilda invånaren till delaktighet i samhället och egen försörjning.

Arbetslösheten har sjunkit något under de senaste åren. En bidragande orsak är den starka ekonomiska tillväxt som Sverige och Stockholm haft och den starka efterfrågan på arbetskraft. Arbetsförmedlingens bedömning är att arbetslösheten kommer att öka under slutet av 2023 och under första halvåret 2024 för att sedan tryckas tillbaka igen under andra halvan av 2024 eller början av 2025. En liten ökning från låga nivåer syns i Arbetsförmedlingens månadsstatistik samtidigt som antalet nya lediga jobb förefaller minska.

Diagram: Inskrivna arbetslösa, antal³

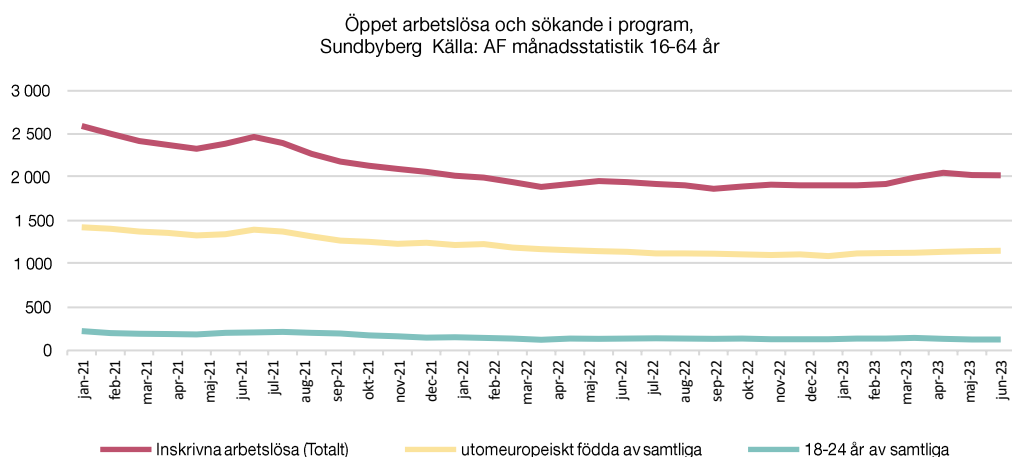

Diagram: Nya lediga jobb Stockholms län, antal⁴

Kompetensförsörjning

Stadens geografiska närhet till en stor arbetsmarknad är i stort positiv, men möjliggör också att medarbetare blir mer lätrarliga och ställer höga krav på organisationen och ledarskapet. Det är viktigt att vara och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare för att lyckas med kompetensförsörjningen.

³https://statistik.arbetsformedlingen.se/extensions/Manadsstatistik_sid1/Manadsstatistik_sid1.html

⁴https://statistik.arbetsformedlingen.se/extensions/Manadsstatistik_sid1/Manadsstatistik_sid1.html

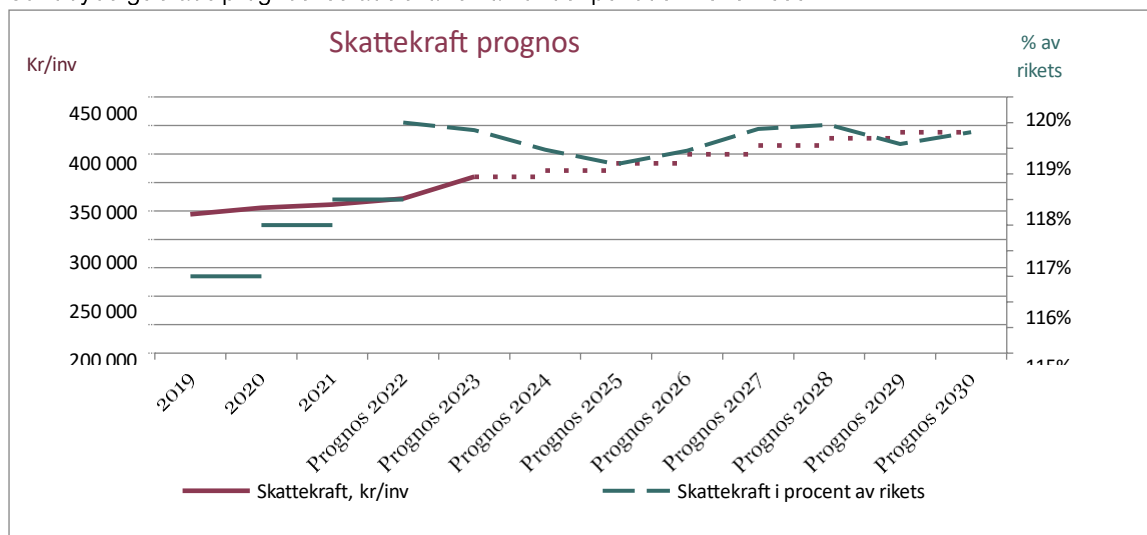
Finansiell analys

Kommunerna generellt har en tuff tid framför sig både vad gäller verksamhet och ekonomi. Utmaningen blir större då åldersgrupper som utgör huvuddelen av kommunernas åtagande inte kommer att mötas med en ökning av skatteunderlaget i samma omfattning. Situationen har blivit än mer skarp på grund av den snabba kostnadsökningen i samhället som också påverkar kommunernas kostnader. Köpkraften för kommuner och regioner beräknas att kraftigt urholkas.

Sundbybergs stads finansiering kommer till största del från skatteintäkter från stadens invånare och baseras på stadens men också på rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningsystemet.

Skatteunderlagstillväxten bestäms av hur lönesumman utvecklas, det vill säga av löneökningar och antalet arbetade timmar. Stadens skattekraft i andel av rikets brukar också benämnas medelskattekraft. Alla kommuner är garanterade 115 procent av rikets medelskattekraft. Om stadens skattekraft är lägre än den garanterade nivån i riket så erhåller kommunen en del av de medel som staten lägger in i det kommunala utjämningsystemet. Är stadens skattekraft högre än den garanterade nivån betalar staden en avgift i det kommunala utjämningsystemet. För 2024 prognostiseras Sundbyberg stads skattekraft till 117,9 procent av rikets.

Sundbybergs stads prognostiserade skattekraft under perioden 2023-2030

Ekonomiskt budgetantagande

Staden följer vanligen Sveriges kommuner och regioners (SKR) förslag på antagande vid budgetering. För budget 2024 har SKR:s antagande från augusti 2023 använts. För 2024 avviker kommunens antagande om internränta och PO-påslag från SKR:s rekommendationer. Följande antaganden är gjorda i beräkningarna för budget 2024 med plan för 2025–2030, för 2028–2030 antas 2027 års nivå.

Föreslagen skattesats är 19,15 procent för 2024. Det innebär en sänkning jämfört 2023 med 10 öre per intjänad hundralapp. Vidare antas skattesänkningar under 2025 och 2026 motsvarande 10 respektive 15 öre. KPIF som är KPI med fast ränta är ett mått på underliggande inflation och syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från KPI.

Antagande för budget 2024 och planåren fram till 2027.

Antaganden						(%)
	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Internränta, SKR (feb-21)	1,25	1,25	1,25	2,50*	2,50	2,50
KPIF**, prognos enl. SKR (aug-23)	5,00	6,00	2,00	1,90	2,00	2,00
KPI, Prognos enl. SKR (aug-23)	7,10	8,50	2,80	1,40	1,80	1,80
Löneökningar, timlön enl SKR och Sundbyberg stad (aug-23)***	3,2***	3,90	3,80	3,40	3,30	2,50
PO-påslag****	39,17		39,17	39,17****	39,17	39,17
Beräknad skattesats	19,25		19,15	19,05	18,90	18,90

* Nivån på internräntan bör utredas. Enl SKR:s rekommendation bör denna höjas till 2,5%
 ** KPIF är KPI med fast ränta
 *** Källa Sundbyberg stads budget 2023 och SKL aug-23
 **** Beräknad nivå för kostnadstäckning, prel enl skr 45,75, behöver utredas

Budgeterat resultat Intäkter och kostnader

Med resultat avses balansen mellan löpande kostnader och intäkter.

Nämnderna är ansvariga för att hålla en budget i balans och att budgeterade intäkter kommer staden tillhanda. I de fall resultatkrav har fastställts i kommunfullmäktiges budget ansvarar nämnden för att dessa uppnås.

I kommunallagen ställs krav på att kommunerna ska klara det årliga balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste överstiga kostnaderna. Med intäkter menas samtliga intäkter exklusive reavinster. Blir resultatet negativt måste det regleras inom tre år. Fullmäktige får enligt kommunallagen besluta om att reglering av ett negativt balanskrav inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Utifrån angivna antaganden avseende befolkningsutveckling, skatteintäkter samt nämndernas mål och uppdrag beräknas följande resultatbudget.

Tabell resultatbudget 2024-2030

Resultaträkning								
(mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Verksamhetens intäkter*	490,6	487,3	487,3	487,3	487,3	487,3	487,3	487,3
Verksamhetens kostnader	-3 160,2	-3 242,1	-3 277,2	-3 373,5	-3 497,0	-3 611,5	-3 655,9	-3 726,7
Avskrivningar	-182,5	-187,6	-196,2	-200,7	-210,3	-221,7	-222,6	-219,8
Verksamhetens nettokostnader	-2 852,1	-2 942,4	-2 986,1	-3 086,9	-3 220,0	-3 345,9	-3 391,2	-3 459,2
Skatteintäkter	3 217,9	3 375,6	3 547,5	3 731,6	3 926,9	4 112,4	4 272,8	4 468,9
Generella statsbidrag och utjämning	-371,1	-275,3	-350,9	-410,5	-495,0	-536,5	-569,9	-639,0
Finansiella intäkter	105,6	19,9	23,4	25,1	26,6	28,2	29,7	30,8
<i>-varav utdelning</i>	97,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Finansiella kostnader	-100,1	-115,8	-101,8	-100,8	-104,2	-100,9	-92,6	-83,3
Resultat efter finansiella poster	0,2	62,0	132,1	158,5	134,3	157,3	248,8	318,2
<i>varav jämförelsestörande poster</i>								
Reavinster anl, tillgångar mm		0	0	0	0	0	0	0
Exploatering		0	0	0	0	0	0	0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster	0,2	62,0	132,1	158,5	134,3	157,3	248,8	318,2
Resultat som andel	0,0%	2,0%	4,1%	4,8%	3,9%	4,4%	6,7%	8,3%
Årets resultat exkl jämförelsestörande	0,0%	2,0%	4,1%	4,8%	3,9%	4,4%	6,7%	8,3%
<i>Vad ett resultat på 2 % motsvarar i mkr</i>	56,9	62,0	63,9	66,4	68,6	71,5	74,1	76,6

I verksamhetens intäkter och kostnader beräknas nämndens externa intäkter och kostnader inklusive mellanhavanden mellan nämnderna, dock inte eventuella intäkter och kostnader inom nämnden.

Volymförändringar kopplade till befolkningsprognos är omhändertagna i budgetberäkningarna liksom av nämnderna behovsbedömda volymer. För att klara av de högre kostnaderna 2024 kopplat till höga pensionskostnader och hög inflation har nämnderna fått vissa riktade besparingar och generella effektiviseringskrav. Vidare antas riktade satsningar för grundskole- och gymnasienämnden (32,5 mnkr) och förskolenämnden (15,2 mnkr).

Budgeten visar ett budgeterat överskott för 2024 på 62,0 mnkr vilket är 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Budgeten antar 0 kr i utdelning från Sundbybergs stadshus AB.

Nämndernas ramar utgår från föregående årsbudget samt ovan nämnda antaganden. Kommunbidraget är beräknat till 2799,5 mnkr för 2024.

Reserveringar

Utifrån resursfördelningsmodellen är hälften av volymtilldelningen, baserad på förändringar i befolkningsprognosen, fördelad till berörda nämnders ramar. Den andra hälften reserveras och ingår i budgeten för finansförvaltningen.

Fördelning av volymreserven sker efter volymavstämning i samband med tertialrapportering för augusti.

Resursfördelningsmodellen har under de senaste åren utvecklats för att förenkla beräkningen av volymrelaterade komponenter. För volymer som inte har direkt koppling till förändringar i antalet invånare görs bedömningar för dess utveckling under planperioden. De benämns "behovsbedömda volymer". De behovsbedömda volymerna uppgår till 5,2 mnkr.

Tabell budgeterade ramar (kommunbidrag) för nämnder 2024–2026

Nämndernas ramar				
mnr				
	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Budget 2026
Kommunstyrelsen	237,3	257,8	265,3	273,0
Grundskole- och gymnasienämnden	810,8	869,7	907,0	941,1
Förskolenämnden	394,5	427,4	442,4	459,2
Kultur- och fritidsnämnden	145,5	138,4	143,0	147,7
Äldrenämnden	372,1	375,9	392,5	409,6
Social- och arbetsmarknadsnämnden	641,0	626,6	665,0	692,9
Stadsmiljö och tekniska nämnden	86,2	80,3	82,8	85,3
Byggnads- och tillståndsnämnden	15,1	15,3	15,8	16,3
Valnämnden	0,5	1,5	0,6	3,1
Överförmyndarnämnden	4,3	4,5	4,6	4,8
Kommunfullmäktiges revisorer	2,0	2,1	2,1	2,2
Summa	2 709,3	2 799,5	2 921,1	3 035,2

Investeringar

Nämnderna tilldelas en investeringsram där nämnden enligt principer för investeringar i viss mån själva kan prioritera och planera. En hållbar investeringsnivå uppnås genom självfinansiering av investeringar. Stadens utrymme för självfinansiering av investeringar kan schablonmässigt sägas utgöras av summan av årets resultat och årets avskrivningar.

Utrymme för självfinansiering	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets resultat, mnkr	62	132,1	158,5
Årets avskrivningar, mnkr	187,6	196,2	200,7
Utrymme för självfinansiering	249,6	328,3	359,2

Under planperioden planeras investeringar på totalt 3 724,4 mnkr. För 2024 beräknas investeringarna till 390,6 mnkr. Utöver behov av likvida medel att betala för investeringen tillkommer eventuell ränta på lånade pengar, kommande avskrivningar och kostnad för drift och underhåll. En mer detaljerad investeringsplan finns som bilaga 2.

Investeringar utöver utrymmet för självfinansiering finansieras genom ny upplåning eller avyttring av tillgångar.

Ersättningsinvesteringar	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Ersättningsinvesteringar, mnkr	109,0	124,6	125,8

Lokalförsörjning

Stadens verksamhetslokaler behöver utvecklas och anpassas allt eftersom målgruppernas behov förändras. Staden står inför en period av omfattande investeringar i verksamhetslokaler och behov av att hyra in verksamhetslokaler.

Utgångspunkten är nämndernas bedömda lokalbehov 2024-2035 vilken baseras på bostadsbyggnads- prognos och befolkningsprognos.

Förutom behovet som uppkommer genom den ökade befolkningen står staden inför flera ersättningsinvesteringar när tillfälliga bygglov inte går att förlänga.

Tabell investeringsplan 2024–2030

Investeringsplan									
2024-2030									
(mnkr)	<i>Budget</i> 2023	<i>Budget</i> 2024	<i>Plan</i> 2025	<i>Plan</i> 2026	<i>Plan</i> 2027	<i>Plan</i> 2028	<i>Plan</i> 2029	<i>Plan</i> 2030	2024- 2030
Kommunstyrelsen	162,8	146,2	187,0	199,4	128,4	79,2	103,9	147,5	976,4
Grundskole- och gymnasienämnd	3,5	4,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	23,5
Förskolenämnd	3,0	3,0	3,5	3,5	3,0	3,5	3,0	3,0	22,5
Kultur- och fritidsnämnd	13,8	10,0	20,4	17,8	17,3	15,4	10,2	24,1	115,2
Äldrenämnd	9,7	9,5	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	23,3
Social- och arbetsmarknadsnämnd	2,6	1,0	2,6	1,0	2,6	3,0	1,0	2,6	13,8
Stadsmiljö- och trafiknämnd	253,3	215,1	307,6	373,5	377,1	374,5	420,2	464,9	2547,9
Byggnads- och tillståndsnämnd	2,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Revision	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	450,7	390,6	526,4	600,6	533,9	481,2	544,0	647,9	3724,4

Skatteintäkter och utjämning

Skatteunderlaget innehåller eftersläpningsbidrag för 2024 med 26,1 mnkr. Fram till 2026 beräknas detta gradvis minska till att vara helt borta 2027. Skatteintäkterna beräknas uppgå till 3 375,6 mnkr år 2024.

Beräkningarna bygger på en skattesats på 19,15 procent.

LSS-utjämningen ökar och stadens bidrag (kostnad) till LSS-utjämningen beräknas till 153,4 mnkr för 2024 jämfört med 147,6 mnkr för 2023 enligt senaste prognosen. Utjämningen fastställs slutligen i februari 2024.

Tabell Skatteintäkter och utjämning antagen nivå i Sundbybergs stads budget 2024-2030

Skatteintäkter och utjämning, SKUP 2023-10-05	Budget 2023	Prog. 2023 (okt-23)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Skatteintäkter inkl. slutavräkning	3 217,9	3 257,7	3 375,6	3 547,5	3 731,6	3 926,9	4 112,4	4 272,8	4 468,9
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	-84,9	-88,9	-77,1	-66,8	-85,3	-114,6	-124,6	-106,0	-126,2
Kostnadsutjämning	-308,5	-319,8	-275,7	-323,5	-345,9	-379,9	-391,6	-422,5	-449,8
Regleringsbidrag/-avgift	82,6	126,4	169,3	133,8	117,7	98,0	80,4	61,8	42,0
Strukturbidrag		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-145,9	-147,6	-153,4	-155,9	-158,6	-160,0	-162,4	-164,8	-166,6
Fastighetsavgift	60,6	60,8	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6
Extra statsbidrag	25,0								
Summa skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgift	2 846,8	2 888,8	3 100,3	3 196,6	3 321,1	3 431,9	3 575,8	3 702,9	3 829,9

Finansiellt resultat

Stadens finansiella intäkter minus finansiella kostnaderna utgör stadens finansiella resultat, så kallat finansnetto.

Inom finansiella intäkter återfinns ränteintäkter, utdelningar samt övriga finansiella poster vilka till exempel kan vara ersättning för utställd borgen.

Finansiella kostnader utgörs av räntekostnader för utnyttjad kredit eller upptagande av lån, där tillkommer även ränta på pensionsavsättning och finansiell del av den överenskommelse som staden gjort med Trafikverket om medfinansiering av Mäljarbanan, genom nedgrävning i de centrala Sundbyberg, och Tvärbanan.

Pensioner

Stadens budgeterade kostnader för pensioner beräknas för år 2024 uppgå till 230,2 mnkr, vilket är en betydande ökning från 2023. Orsakerna till de höga pensionskostnaderna är dels den höga inflationen, dels att kommunsektorn har ett nytt pensionsavtal från 2023. Det

nya avtalet är avgiftsbaserat, till skillnad från det tidigare förmånsbestämda. Hela kommunsektorn drabbas av höga pensionskostnader 2023 och 2024. Från 2025 beräknas pensionerna sjunka till en ny normalnivå.

På stadens pensionskostnader betalas särskild löneskatt med **24,26** procent, vilket ingår i nedanstående tabell.

Tabell pensionskostnader

Pensionskostnader inklusive särskild löneskatt			
	(Mnkr)		
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Pensionsutbetalning	52,8	54,6	55,1
Pensionsavgifter	99,6	98,0	101,2
Förändring Pensionsskuld	77,8	9,2	-4,3
Summa Pensionskostnad	230,2	161,8	152,0

Bilaga 1 – Verksamheternas grunduppdrag

Nämndernas grunduppdrag följer för var tid gällande reglemente. Om reglementet ändras under innevarande budgetår, så justeras ansvaret i enlighet med det.

Stadens nämnder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för styrning, ledning och uppföljning av stadens verksamheter och strategiska frågor och att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Kommunstyrelsen ansvarar också för uppsiktsplikten och att leverera stöd och service till stadens övriga nämnder. Kommunstyrelsens verksamhet innefattar bland annat översikts- och detaljplanering, exploateringsfrågor, näringsliv, kommunikation, krisberedskap och civilt försvar, arbetsgivarfrågor, ekonomi, miljösamordning samt utveckling av folkhälsan och den lokala demokratin. Kommunstyrelsen är anställande myndighet för all personal inom den samlade förvaltningsorganisationen. Under 2023 har kommunstyrelsen fått utökade ansvarsområden, såsom för stadsutvecklingsprojekt och måltidsservice.

Förskolenämnden

Förskolenämnden ansvarar för förskoleverksamheten i form av förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola för barn i åldrarna upp till fem år. Nämnden ger också tillstånd och bidrag till enskild förskoleverksamhet och utövar tillsyn av den.

Grundskole- och gymnasienämnden

Grundskole- och gymnasienämnden ansvarar för grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass och skolbarnomsorg. Därutöver ansvarar nämnden för kommunens uppgifter inom gymnasieverksamheten i form av gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Nämnden ger också tillstånd till och utövar tillsyn av enskild skolbarnomsorg och lämnar bidrag till deras verksamhet och till grundskolor i extern regi.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden ansvarar för stadens kultur- och fritidsverksamhet. Ansvaret innefattar bland annat kulturskola, fritidsgårdsverksamhet, koloniverksamhet och biblioteksverksamhet. Nämnden ansvarar även för drift och skötsel av kommunala kultur- och fritidsanläggningar samt stöd till föreningar och organisationer.

Nämnden ansvarar även för stadens ungdomsmottagning och fältverksamhet.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för åtgärder enligt socialtjänstlagen (SoL) för barn, ungdomar och deras familjer samt för enskilda vuxna som är i behov av stödinsatser på grund av sociala, psykiska, och/eller beroendeproblem eller som har någon form av funktionsnedsättning och därför behöver stöd enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) eller SoL. I ansvaret ingår även hemtjänst, färdtjänst och riksfärdtjänst för personer under 65 år. Nämnden ansvarar också för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för unga under 20 år, kommunal vuxenutbildning vilket innefattar utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, utbildning på grundläggande och gymnasial nivå för personer med utvecklingsstörning (komuvx som anpassad utbildning) samt utbildning i svenska för invandrare (sfi) och yrkesutbildning. Vidare ansvarar nämnden för kommunens flyktingmottagande, budget- och skuldrådgivning samt kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet. Nämnden har även ett ansvar för den kommunala hälso- och sjukvården inom särskilda boendeformer enligt LSS samt daglig verksamhet enligt LSS.

Stadsmiljö- och trafiknämnden

Stadsmiljö och trafiknämnden ansvarar för kommunövergripande frågor som rör stadens fysiska miljö och kommunövergripande frågor rörande service. Däri ligger bland annat ansvar för renhållning och förvaltning av kommunala naturvårdsområden och naturreservat. I nämndens ansvar ingår även att planera, utveckla och hålla rent i kommunens parker och grönområden. Nämnden ansvarar även för den kommunala väghållningen. Ett annat av nämndens ansvarsområden är att tillhandahålla lokaler och anläggningar som behövs för stadens verksamheter. Nämnden ansvarar vidare för trafikplanering, parkeringsövervakning, framställning av kartor samt ajourhållning av Sundbybergs stads lägenhetsregister.

Byggnads- och tillståndsnämnden

Byggnads- och tillståndsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens tillsyns- och myndighetsuppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och miljöområdet. Nämnden ansvarar vidare för tillståndsgivning, tillsyn och kontroll inom alkohol- och tobaksområdet och av receptfria läkemedel samt registrering och tillståndsprövning av lokala lotterier. Nämnden ansvarar också för handläggning av parkeringstillstånd för rörelsehindrade samt för prövning av bostadsanpassningsbidrag och återställande av bostäder.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för äldreomsorg enligt socialtjänstlagen samt kommunal

hälso- och sjukvård (ej hemsjukvård i ordinärt boende) för personer 65 år och äldre. Äldreomsorgen innefattar flera olika insatser såsom särskilt boende, hemtjänst, trygghetslarm, dagverksamhet samt korttidsboende. Hit hör även färdtjänst och riksfärdtjänst.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter i överförmyndarfrågor, besluta om förordnande av förvaltare och gode män samt för att utöva till syn över deras verksamhet.

Valnämnden

Valnämnden i Sundbyberg är den lokala valmyndigheten. Nämnden genomför de allmänna valen och EU- valet på lokal nivå i Sundbyberg. Nämnden ser bland annat till att det finns vallokaler och röstmottagare samt svarar för förtidsröstningen. Vid sidan om den lokala valmyndigheten finns en regional kontrollinsats på länsstyrelserna och en central valmyndighet i Sverige.

Stadens bolag

Sundbybergs stadshus AB

Sundbybergs stadshus AB är moderbolag i Sundbybergs stads helägda bolagskoncern. Bolaget ska äga och förvalta aktier i bolag som indirekt ägs av Sundbybergs stad. Moderbolaget har den sammanhållande och samordnande funktionen för dotterbolagen i koncernen. Bolaget svarar för bolagskoncernens övergripande utveckling och strategiska planering samt ansvarar för styrning, kontroll och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges uppdrag.

Fastighets AB Förvaltaren (publ)

Fastighets AB Förvaltaren är Sundbybergsegen hyresvärd. Förvaltaren började sin verksamhet år 1947 och ska bidra till att skapa ett varierat bostadsutbud, ett attraktivt boende och en sund bostadsmarknad som ger nuvarande och nya sundbybergare valfrihet i val av bostad i staden. Bolaget ska erbjuda hyresgästerna möjlighet till inflytande i sitt boende och ska ta ett socialt bostadsansvar.

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB förvaltar stadens fastigheter och inhyrda lokaler inom Sundbybergs stad. Bolagets syfte är att främja lokal- och arbetsplatsförsörjningen i Sundbybergs stad.

Sundbyberg Avfall och Vatten AB

I bolaget Sundbyberg Avfall och Vatten AB samlas den kommunala verksamheten

för avfall, vatten och avlopp. Bolaget har helhetsansvaret för all hantering och drift av vatten, avlopp och avfall.

Sundbybergs stadsnätbolag AB

Sundbybergs stadsnätbolag AB äger, utvecklar och förvaltar en robust fiberoptisk nätinfrastruktur (kanalisation och fiberkablar) och hyr ut fiberkapacitet, så kallad "svartfiber", till Sundbybergsmarknadens aktörer. Bolagets fiberoptiska nät byggs och designas för att bära dagens och morgondagens digitala transmissionstjänster.

Sundbybergs Bredband AB

Sundbybergs Bredband AB äger, utvecklar och förvaltar en aktiv teknikinfrastrukturplattform avsedd för transmission av digitala tjänster. Bolaget hyr ut transmissionskapacitet med trafikförmedlingsmöjligheter till Sundbybergsmarknadens aktörer. Bolaget tillhandahåller också en marknadsaktörsstyrd e-marknadsplats för digitala tjänster. Bolaget ska vara drivande, i samverkan med marknadens aktörer, i arbetet med att leverera digitala tjänster och service för att skapa värde, nytta och tillgänglighet till gagn för dem som bor, verkar och vistas i staden.

Samägda och samverkande bolag och organisationer

Gemensamma familjerättsnämnden

Sundbybergs stad har tillsammans med Solna stad och Ekerö kommun en gemensam familjerättsnämnd. Familjerätten ger information om och arbetar med samarbetsamtal, avtal, utredningar gällande faderskap, vårdnad, boende, umgänge, adoption och namnändring. Familjerätten ger också råd och stöd till föräldrar om barnens situation i samband med separationer.

Norrenergi AB

Fjärrvärmebolaget Norrenergi AB ägs till en tredjedel av Sundbybergs stad och till två tredjedelar av Solna stad. Bolaget erbjuder miljömässigt hållbar fjärrvärme och fjärrkyla med tillhörande energitjänster till fastighetsägare i Solna, Sundbyberg, Danderyd och Bromma.

Söderhalls Renhållningsverk AB

Avfallsbolaget Söderhalls Renhållningsverk AB (SÖRAB) ägs av Sundbybergs stad tillsammans med Solna och Stockholm stad, samt Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna kommuner. Bolagets uppdrag är att på ett miljörättigt och rationellt sätt ta hand om det hushållsavfall som uppkommer i samtliga ägarkommuner, förutom Stockholm.

Kommunalförbundet Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund med 14 medlemskommuner norr om Stockholm, däribland Sundbybergs stad. Förbundet producerar och distribuerar högkvalitativt dricksvatten till medlemskommunerna.

Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvär

Storstockholms brandförsvär är ett kommunalförbund med tio medlemskommuner, däribland Sundbybergs stad. Förbundet bedriver räddningstjänst vid brand eller nödläge och förebyggande arbete för att minska bränder och olyckor i samhället samt utför tillsyn.

Bilaga 2 – Investeringsbudget

Tabell investeringsbudget

Nämnd	Investering	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunstyrelsen	Strategiska	28	12,5	11,8	11,6	15,6	15,6	55,6	100,6
	Verksamhetslokaler	87,5	70,0	145,0	165,0	90,0	40,0	30,0	35,0
	Ersättningsinvesteringar	33	16,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0
	Gröna investeringar		30						
	Inventarier och IT	14,3	17,7	20,2	12,8	12,8	13,6	18,3	11,9
Totalt kommunstyrelsen		162,8	146,2	187,0	199,4	128,4	79,2	103,9	147,5
Grundskole- och gymnasienämnden	Inventarier	3,5	4,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5
Totalt grundskole- och gymnasienämnden		3,5	4,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5
Förskolenämnden	Inventarier	3	3,0	3,5	3,5	3,0	3,5	3,0	3,0
Totalt förskolenämnden		3	3,0	3,5	3,5	3,0	3,5	3,0	3,0
Social- och arbetsmarknadsnämnden	Inventarier	2,6	1,0	2,6	1,0	2,6	3,0	1,0	2,6
Totalt social- och arbetsmarknadsnämnden		2,6	1,0	2,6	1,0	2,6	3,0	1,0	2,6
Äldrenämnden	Inventarier	9,7	9,5	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Totalt äldrenämnden		9,7	9,5	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Kultur- och fritidsnämnden	Strategiska	1,7	0,7	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
	Ersättningsinvesteringar inkl. övriga	7,9	8,0	15,1	9,5	12,2	11,0	6,0	20,0
	Inventarier	4,2	1,3	4,2	7,2	4,0	3,3	3,1	3,0
Totalt kultur- och fritidsnämnden		13,8	10,0	20,4	17,8	17,3	15,4	10,2	24,1
Stadsmiljö- och trafiknämnden	Strategiska	191,8	130,1	208,1	267,2	298,8	293,7	339,4	400,1
	Ersättningsinvesteringar inkl. övriga	61,5	90,0	99,5	106,3	78,3	80,8	80,8	64,8
	Inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt stadsmiljö- och trafiknämnden		253,3	215,1	307,6	373,5	377,1	374,5	420,2	464,9
Byggnads och tillståndsnämnd	Inventarier	2	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt Byggnads och tillståndsnämnd		2	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala investeringar under planperioden		450,7	390,6	526,4	600,6	533,9	481,2	544,0	647,9

